

Biuletyn Informacyjny

Kwartalnik VII

Nr 1/2026

Warszawa, 2026

W numerze

Słowo wstępne	2
Szóste posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN	3
Siódme posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN	10
Wydarzenia	10
Nowa kadencja Rady Naukowej Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego 2025-2029	13
Wyróżnienia i nagrody	15
Opinie i stanowiska Komitetu	17
Konferencje, warsztaty i relacje	19
<i>Pro memoria</i>	57
Nowe książki	61
Kalendarium konferencyjne	62

Słowo wstępne

Szanowni Państwo,

przeżywamy gorący czas związany z ewaluacją dyscyplin naukowych, z nadziejami i obawami. Ostatnie miesiące to także okres debaty nad nowym kształtem ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W tym dyskursie nie zabrakło głosu naszego Komitetu, wybrzmiewającego w przygotowanym stanowisku. Dziękuję więc Państwu za twórczą dyskusję, a szczególnie zespołowi pracującemu pod kierunkiem Pani Profesor Krystyny Koziec za przygotowanie opinii.

Przed nami pojawiają się kolejne wyzwania. W najbliższych miesiącach Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego uruchomi procedury związane z planowaną nową punktacją czasopism naukowych. Wiele wskazuje na znaczącą rolę Komitetów Naukowych PAN w tym procesie.

W bieżącym półroczu przedłożone zostaną propozycje ramowego programu kształcenia z zakresu sztucznej inteligencji dla studentów zootechniki i ichtiologii. Intensywnie pracuje nad tym gremium ekspertów pod kierunkiem Pani Profesor Joanny Makulskiej.

Kolejną inicjatywą Komitetu jest przygotowanie publikacji dydaktycznej wyjaśniającej i promującej podstawowe kanony nauk o zwierzętach. Publikacja ta adresowana będzie głównie do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Słowa podziękowań kieruję do zespołu, przygotowującego wytyczne do dalszych działań, którego prace koordynowane są przez Panią Profesor Bogumiłę Pilarczyk.

W ubiegłym roku doszło do nieoczekiwanej zmiany sponsora wydawniczego. Jednak dzięki wsparciu Pana Profesora Mariusza Korczyńskiego, a także Panów Dyrektorów Pawła Przybylskiego (NEOROL Sp. z o. o.) i Krzysztofa Książka (Grupa CEDROB) powstała luka została efektywnie wypełniona.

W Biuletynie znajdują Państwo informacje o innych aktywnościach Komitetu oraz wydarzeniach w naszym środowisku naukowym. Tym razem znalazło się tam także sporo archiwalnych wiadomości, które z różnych powodów nie były wcześniej publikowane. Ujmując jednak rzecz trochę przewrotnie, powtórzmy za Kantem: *niedokończone zadania minionego dnia mogą stać się jutro siłą, o ile uczynimy z nich przedmiot rozumnego postanowienia*.

Z okazji Świąt Wielkanocnych składam najlepsze życzenia. Niech będzie to czas odradzania się dobra, dialogu ponad podziałami i autentycznej empatii. Życzę radosnych spotkań przy świątecznym stole, promieniujących na każdy kolejny dzień.

Tomasz Szwaczkowski

Szóste posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN

Rozpoczynając posiedzenie plenarne on-line w dniu 4 grudnia 2025 roku, Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski, poprosił zebranych o uczczenie minutą ciszy pamięci zmarłego w ostatnim czasie prof. dr hab. Wojciecha Dobickiego, który był członkiem Komitetu, a w poprzedniej Kadencji Komitetu pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Akwakultury.

Następnie Przewodniczący przekazał informacje o nominacji profesorskiej członka KNZiA dr. hab. Pawła Konieczki z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego Polskiej Akademii Nauk w Jabłonie. Profesor Konieczka został powołany na redaktora czasopisma *European Poultry Science*. Prof. Szwaczkowski przypomniał, że nieobecny na posiedzeniu prof. dr hab. Marek Świtoński, czł. rzecz. PAN w dniu 24 października 2025 roku otrzymał godność doktora honoris causa Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Przewodniczący pogratulował prof. dr hab. Krystynie Koziec nominacji na członka Polskiej Akademii Umiejętności oraz prof. dr hab. Małgorzacie Ożgo, wyboru do Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także podziękował prof. dr hab. Marii Siwek-Gapińskiej oraz Sekcji Współpracy Międzynarodowej za zorganizowanie Webinarium pt. **The new network: young researchers and the global science community**, które odbyło się 13 listopada 2025 roku.

Następnie w imieniu Pani Profesor Koziec zaprosił na V Sympozjum, w formie online, pt. WPŁYW STRESU NA ZACHOWANIE LUDZI I ZWIERZĄT „THE EFFECT OF STRESS ON THE BEHAVIOR OF HUMANS AND ANIMALS”, które organizowane jest przez: Polskie Towarzystwo Neuroendokrynologii, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN oraz Komisję Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU w dniu 18 grudnia 2025 r.

Głównym punktem posiedzenia plenarnego był referat wprowadzający do debaty nad nowelizacją ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, który wygłosiła prof. dr hab. Krystyna Koziec.

Na początku swojego wystąpienia Profesor Krystyna Koziec przedstawiła działy ustawy. Następnie omówiła akty prawne, znajdujące się na stronie internetowej Ministerstwa. Dokumenty te podzielone są na zmiany planowane oraz już są wprowadzone. Wszystkie te dokumenty określane są jako „**UDER**” – od Ustawy deregulacyjnej.

Zmiany w Ustawie o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, które są zrealizowane i wdrożone:

– **UDER 33** zrealizowany 8 października 2025. Celem projektowanej ustawy jest poprawa otoczenia prawnego dla możliwości pełnego i prawidłowego wdrożenia procesu wydawania dyplomów ukończenia studiów wraz z suplementami do dyplomów,

dypłomów doktorskich i dypłomów habilitacyjnych, zwanych dalej łącznie „dypłomami”, w postaci elektronicznej oraz jako dokumentów mobilnych w aplikacji mObywatel.

Zmiany w tym zakresie są konieczne, aby przepisy w pełni odpowiadały na zidentyfikowane potrzeby i problemy związane z wydawaniem dypłomów w postaci elektronicznej, a jednocześnie były możliwe do zastosowania od strony technicznej. Uwzględniają one wyniki analiz potrzeb poszczególnych grup interesariuszy oraz możliwości techniczne implementacji wprowadzanych rozwiązań w założonym terminie tj. do dnia 30 czerwca 2026 r.

– **UDER 34** zrealizowany 27 maja 2025 r. Proponuje się modyfikację mechanizmu limitującego wysokość środków finansowych, jakie uczelnia może wydatkować w danym roku na stypendia rektora w taki sposób, aby na te stypendia uczelnia mogła wydatkować w danym roku nie więcej niż 40% środków funduszu stypendialnego pochodzących ze środków finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę, o których mowa w art. 365 pkt 3 ustawy.

Zaproponowana wartość procentowa odpowiada poziomowi środków funduszy stypendialnych wydatkowanych na stypendia rektora przez uczelnie i nie stanowi ograniczenia w stosunku do obowiązującej regulacji. Natomiast określenie wysokości możliwych do wydatkowania środków dotacji na stypendia rektora (do 40%) w relacji do całej dotacji przyznanej na świadczenia dla studentów – nie zaś, jak obecnie, wyłącznie do środków wydatkowanych przez uczelnię łącznie na stypendia rektora, stypendia socjalne i zapomogi – wpłynie na uelastyczenie reguł gospodarowania środkami dotacji przez uczelnie oraz na zwiększenie efektywności wykorzystania środków funduszy stypendialnych, tym samym umożliwi wykorzystanie środków na stypendia rektora w ramach ustawowego limitu, niezależnie od wykorzystania środków na świadczenia o charakterze socjalnym.

– **UDER 40** zrealizowany 27 maja 2025 r. Celem projektowanej ustawy jest zmniejszenie zakresu obowiązków informacyjnych nałożonych na podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dotyczących zamieszczania w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, informacji dotyczących inwestycji. Proponuje się, aby wartość ta została określona na poziomie 100 000 zł. Inwestycje o niższej wartości związane są najczęściej z drobnymi pracami modernizacyjnymi posiadanej infrastruktury, które nie mają znaczącego wpływu na działalność dydaktyczną lub naukową podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Zmiany te zostały wprowadzone w sierpniu tego roku (USTAWA z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U.2025.1162 Akt jednorazowy – Wersja od: 25 sierpnia 2025 r.).

Następnie Profesor Krystyna Koziec przedstawiła propozycje zmian do Ustawy, które są w toku prac legislacyjnych:

UDER 70

Celem projektowanej ustawy jest wprowadzenie zmian ustawowych obejmujących następujące obszary związane ze statusem doktoranta:

1. zasady zawieszania kształcenia przez doktoranta w szkole doktorskiej;
2. zasady podlegania doktoranta systemowi ubezpieczeń społecznych i wypłaty świadczeń z tego tytułu;
3. możliwość korzystania przez osoby, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej, z infrastruktury badawczej i informatycznej podmiotu prowadzącego szkołę doktorską.

Ad. 1. 1) powody zawieszenia kształcenia przez doktoranta inne niż wynikające z przebywania na urlopie związanym z rodzicielstwem i sposób rozpatrywania wniosku doktoranta, w tym jego zastrzeżeń do rozstrzygnięcia w sprawie, podmiot prowadzący szkołę doktorską określi w regulaminie tej szkoły;

2) kształcenie będzie zawieszane na wniosek doktoranta pozytywnie rozpatrzony przez podmiot prowadzący szkołę doktorską;

3) zawieszenie kształcenia dokonane w tym trybie nie będzie mogło trwać łącznie dłużej niż 12 miesięcy w całym okresie kształcenia w szkole doktorskiej;

4) w czasie zawieszenia kształcenia:

a) nie będzie wypłacane stypendium doktoranckie,

b) nie będą biec terminy na:

- wyznaczenie promotora,
- złożenie indywidualnego planu badawczego,
- przeprowadzenie oceny śródkresowej,
- złożenie rozprawy doktorskiej.

Ad. 2. Należy wskazać, że wprowadzenie regulacji o nieprzysługiwaniu stypendium doktoranckiego jest warunkiem koniecznym do otrzymywania świadczeń przysługujących na podstawie ww. ustaw. Wskazane świadczenia nie przysługują bowiem za okresy niezdolności do pracy (kształcenia), za które ubezpieczony (doktorant) zachowuje prawo do wynagrodzenia (stypendium doktoranckiego). Ponadto do doktorantów proponuje się stosować odpowiednio art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy dotyczący wynagrodzenia przysługującego w okresie czasowej niezdolności do pracy.

Ad. 3. Możliwość korzystania z infrastruktury badawczej i informatycznej. Proponuje się wprowadzenie zmian w przepisach ustawy polegających na zobowiązaniu podmiotów prowadzących szkoły doktorskie do określenia sposobu zapewnienia warunków bezpłatnego korzystania przez osoby, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej, z infrastruktury badawczej i informatycznej podmiotu, w którym odbywały kształcenie.

UDER 72

Celem projektowanej ustawy jest stworzenie w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), ram prawnych, które umożliwią pracodawcom potwierdzanie w uczelni danych zawartych w dyplomie ukończenia studiów wydanym w postaci papierowej. Proponuje się, aby uczelnie, na wniosek pracodawcy posiadającego interes prawny, udzielały informacji o danych zawartych w dyplomie ukończenia studiów wydanym w postaci papierowej na podstawie zamieszczonych we wniosku danych posiadacza tego dyplomu, w szczególności imienia i nazwiska oraz numeru dyplomu ukończenia studiów. Udzielenie informacji przez uczelnie będzie odpłatne – wysokość opłaty będzie wynosiła 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę obowiązujących w dniu złożenia wniosku.

UDER 78

Celem projektowanej ustawy jest zapewnienie większego wsparcia osób niepełnosprawnych w uczelniach przez umożliwienie finansowania z przekazywanych uczelniom środków budżetu państwa zadań związanych z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia podyplomowe oraz w kształceniu na studiach podyplomowych.

Przewiduje się jedynie zmianę przepisów, bez zwiększania środków przeznaczonych na dotację – uczelnie będą miały do dyspozycji tę samą wysokość dotacji, obliczaną według liczności niepełnosprawnych studentów i doktorantów, ale z możliwością pełnoprawnego przeznaczania środków finansowych także na niepełnosprawnych uczestników studiów podyplomowych.

UDER 86

Celem projektu jest przyznanie podmiotom prowadzącym szkoły doktorskie możliwości wypłacania zapomóg doktorantom znajdującym się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie zmian w PSWiN. Proponuje się:

- 1) przyznać podmiotom prowadzącym szkoły doktorskie możliwość wypłacania doktorantom zapomóg;
- 2) aby zapomoga była finansowana ze środków własnych podmiotów prowadzących szkoły doktorskie;
- 3) nie włączać zapomogi dla doktorantów do systemu pomocy materialnej.

Przyjmując za uzasadnione wprowadzenie rozwiązania prawnego przewidującego możliwość przyznania zapomogi doktorantowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej, proponuje się niewprowadzanie zmian do obowiązujących zasad finansowania świadczeń z funduszu stypendialnego. Na skutek wprowadzonych zmian podmioty prowadzące szkoły doktorskie będą miały podstawę do przyznawania zapomóg doktorantom, jednakże wypłaty będą finansowane z ich środków własnych.

Jeżeli chodzi o toczącą się publiczną dyskusję w mediach nad zmianami w Ustawie prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, do najczęściej wymienianych przepisów, które powinny być zmienione, należą: a. kompetencje ministra, b. system wizowy, c. demokratyzacja uczelni, d. konsolidacja uczelni, e. zmiany w prawach i obowiązkach rad uczelni, f. ograniczenie władzy rektora.

Kompetencje ministra – zwiększenie kompetencji ministra wobec uczelni wadliwie działających – szybsza likwidacja.

System wizowy

- uszczelnienie systemu wizowego (Ustawa wizowa i rola NAWA).
- do 50% liczby studentów.
- uczelnie akademickie pod warunkiem B+ minimum.
- uczelnie zawodowe tylko w ramach Erasmus+.

Demokratyzacja uczelni

- zmiany w prawach i obowiązkach rad uczelni.
- ograniczenie kompetencji rady uczelni w zakresie wyboru rektora.
- minimum 80 elektorów.
- większy udział młodszych pracowników uczelni.
- większe prawa studentów i doktorantów (powołanie odpowiednich rzeczników praw).
- zapomogi dla studentów.
- zróżnicowanie stypendiów.
- ograniczenie władzy rektora na rzecz wydziałowych gremiów.

Konsolidacja uczelni

- wsparcie procesu łączenia się jednostek naukowych.
- premia 10% do subwencji.
- proces od federalizacji do połączenia.

W styczniu 2025 wypowiedzi w mediach Ministra NiSW dotyczyły

- ograniczenia władzy rektora na rzecz senatu.
- mniejszych kompetencji rady uczelni.
- obowiązkowej składce chorobowej dla doktorantów (może w 2026 r.).

Natomiast 10 listopada 2025 r. odbyła się w Sejmie dyskusja nt. funduszu stypendialnego z 60/40 do 55/45.

Podsumowując, prof. dr hab. K. Kozić powiedziała, że w świetle przedstawionych informacji widać brak kompleksowych prac nad zmianą Ustawy; najbardziej aktywne jest środowisko doktorantów i zastanawia się, czy podejmować dyskusję nad zmianą ustroju uczelni (niebezpieczeństwo powoływania kierunków w jednostkach tylko formalnie spełniających wymogi).

Następnie prof. Krystyna Koziec przedstawiła, dzięki uprzejmości prof. Krystyny Demskiej-Zakęś, stanowisko Zgromadzenia Ogólnego Olsztyńskiego Forum Nauki z dnia 15 lutego 2024 r. w sprawie nowelizacji ustawy „Konstytucja dla Nauki” wraz z rozporządzeniami wykonawczymi:

1. W zakresie ustroju uczelni:
 - funkcjonowanie w duchu wolności naukowej i dydaktycznej, zgodnie z Humboldtowską zasadą jedności badań i dydaktyki;
 - budowanie wspólnoty akademickiej i uniemożliwienie wprowadzania korporacyjnego systemu zarządzania uczelnią;
 - ponowne zdefiniowanie organów uczelni i głównych zasad ich wyboru. Dziekan i rada wydziału (lub inna) powinny być organami ustawowymi.
2. W zakresie finansowania
3. W zakresie kształcenia
4. W zakresie działalności naukowej i jej ewaluacji: rezygnację z przypisywania czasopism do dyscyplin; zmodyfikowanie zasad punktacji czasopism; wprowadzenie punktacji liniowej (zamiast skokowej) i przyjęcie za podstawę istniejących, uznanych w skali międzynarodowej, wskaźników „wagi” czasopism (np. IF);
5. W zakresie awansów naukowych.

Kończąc swoją wypowiedź, Profesor Krystyna Koziec zaproponowała problemy do dyskusji:

1. Punktacja czasopism w zależności od dyscyplin.
 - Jednoczenie punktacji czasopism niezależnie od dyscypliny?
 - Nieograniczanie liczby czasopism dla dyscyplin.
2. Podział punktów autorskich i tworzenia zespołów badawczych:
 - kryteria tworzenia zespołów badawczych – jak nie tracić punktów.
3. Dyskusja nad ewolucją przedmiotów podstawowych i zawodowych:
 - Dostosowanie nowych treści przedmiotów do wyzwań rynku pracy.
 - Powrót do standardów kształcenia (podobnie jak ma weterynaria)? Określenie w drodze rozporządzenia – minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w porozumieniu z ministrem rolnictwa.

Przewodniczący prof. Tomasz Szwaczkowski podziękował Pani profesor Koziec za cenne merytoryczne wprowadzenie, będące bardzo dobrym materiałem do dyskusji.

Jako pierwszy głos w dyskusji zabrał Rektor Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, prof. dr hab. Arkadiusz Terman. Podziękował Pani Profesor Koziec za bardzo dobrze przedstawione zagadnienie i ustosunkował się do kilku problemów. Pierwszy problem to ograniczenie władzy rektora, oprócz tego, że jest to jednoosobowa władza, to jest to również bardzo duża odpowiedzialność w jednych rękach. Kolegia czy rady wydziału powinny wrócić jako organ doradczy czy opiniujący, który będzie realnie wspomagał rektora czy dziekana w podejmowaniu decyzji. Powołanie takiej Rady/Kolegium planowane jest w Szczecinie po zmianie

statutu Uczelni. Jeżeli chodzi o Rady Uczelni, nie powinny mieć tak dużego, jak obecnie wpływu na wybór rektora. Ponadto Profesor A. Terman odniósł się jeszcze do kwestii stypendiów dla studentów.

Profesor Małgorzata Ożgo poruszyła kwestię nowej ewaluacji. Nowa ewaluacja oparta ma być na 2 filarach. Pierwszy filar to ewaluacja jakości działalności naukowej w dyscyplinie. Drugi filar będzie oparty na ocenie instytucjonalnej. Nie wiadomo, jakie będą zasady oceny czasopism naukowych.

Profesor Joanna Barłowska pogratulowała prof. Termanowi planowanych zmian w statucie uczelni i zwiększenie znaczenia organu kolegialnego, jakim kiedyś była Rada Wydziału. Zmiany, jakie zaszły na uczelniach po wprowadzeniu obecnie obowiązującej ustawy, niestety spowodowały w wielu przypadkach problemy z funkcjonowaniem Wydziałów w wielu akademickich aspektach. Tę opinię podzielił również prof. Stanisław Kondracki.

Profesor Jan Udała nawiązał do przebiegu kariery naukowej i zasad uzyskiwania stopni i tytułów naukowych. Problemem jest szczególnie konieczność wskazywania dużej liczby recenzentów w postępowaniach awansowych, w sytuacjach, gdy specjalistów z danej dziedziny jest mało.

Profesor Bogumiła Pilarczyk odniosła się do kwestii publikacji naukowych, wskazując, że dużą rolę w wyborze miejsca publikacji prac naukowych odgrywa nie tylko wysoki IF, ale i czas procesu redakcyjnego.

Prof. Piotr Micek, który był w zespole przygotowującym dzisiejszą prezentację, stwierdził, że przygotowanie stanowiska Komitetu w tak wielowątkowej Ustawie będzie trudne. Przedstawił uczestnikom spotkania informacje ze spotkania Prezydium KRASP, które odbyło się w Lublinie 17 września 2025 r. na temat „Ewaluacji działalności naukowej 2026-2030”. Założenia nowej ewaluacji przedstawiła na tym spotkaniu dr Karolina Ziolo-Pużuk Sekretarz Stanu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W dalszej dyskusji poruszono m.in. kwestię liczby elektorów przy wyborach rektora (prof. K. Koziec), dzielenia punktów za publikacje (prof. E. Bagnicka), standardów kształcenia (prof. J. Barłowska, prof. S. Kondracki, prof. J. Udała), programów nauczania i nowych treści programowych (prof. J. Makulska, prof. B. Pilarczyk), problem odnawiania kadry, pensum dydaktycznego (prof. K. Demska-Zakęś).

Podsumowując dyskusję, Przewodniczący Komitetu zaproponował, aby do Zespołu ds. przygotowania projektu stanowiska KNZiA PAN: do prof. dr hab. Emilii Bagnickiej, prof. dr hab. Krystyny Koziec i prof. dr hab. Piotra Micka, przesłać uwagi i sugestie, jakie padały w czasie dyskusji. Następnie Zespół przygotuje projekt stanowiska Komitetu.

Przewodniczący prof. T. Szwaczkowski podziękował Pani Profesor Krystynie Koziec za bardzo merytoryczne przedstawienie problemów związanych z Ustawą prawo o szkolnictwie wyższym.

Na zakończenie Przewodniczący KNZiA prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski podziękował zebranym za udział w posiedzeniu, przekazując życzenia świąteczno-noworoczne.

Prof. dr hab. Anna Wójcik

Siódme posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN

Posiedzenie odbyło się 12 lutego w Pałacu Staszica w Warszawie. Referat pt. *Blaski i cienie umowy UE z krajami Mercosur dla sektora produkcji zwierzęcej w Polsce* wygłosił dr hab. Marek Wigier, prof. IERiGŻ-PIB – Dyrektor Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie. Kolejne dwa punkty obrad dotyczyły spraw kadrowych. Po rezygnacji prof. dr hab. Małgorzaty Szumacher z funkcji przewodniczącej Komisji Fizjologii i Żywienia Zwierząt, wybrany został nowy przewodniczący – prof. dr hab. Adam Cieślak. Uzupełniono skład Komisji Akwakultury, dokonując wyboru dr hab. Joanny Szlinder-Richert, prof. MIR-PIB z Morskiego Instytutu Rybackiego – PIB w Gdyni. Ze względu na brak quorum, głosowania przeprowadzono w trybie zdalnym, po posiedzeniu.

Następnie prof. dr hab. Eugeniusz Grela przedstawił aktualny stan negocjacji z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczących uprawnień zawodowych zootechników i ichtiologów. Prof. dr hab. Joanna Makulska zapoznała zebranych z dotychczasowymi pracami Zespołu ds. opracowania założeń programu kształcenia z zakresu sztucznej inteligencji na kierunkach zootechnika, rybactwo i pokrewnych. Natomiast prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk przedstawiła koncepcje opracowania materiałów dydaktycznych dotyczących zootechniki i rybactwa dla szkół.

Szczegółowa relacja z posiedzenia opublikowana zostanie w następnym numerze „Biuletynu”.

Tomasz Szwaczkowski

Wydarzenia

Z dniem 1 stycznia 2026 roku zmieniona została nazwa Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie na Wydział Biotechnologii i Nauk o Zwierzętach, bardziej korespondująca zarówno z profilami prowadzonych badań, jak i kierunkami kształcenia.

Kierunek studiów stacjonarnych II stopnia *doradztwo w obszarach wiejskich*, prowadzony na Wydziale Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, został objęty honorowym patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rok akademicki 2026/2027. Objęcie patronatem ministerialnym to potwierdzenie wysokiej jakości kształcenia, trafności programu studiów oraz zaangażowania kadry dydaktycznej w przygotowanie wysoko wykwalifikowanych specjalistów, odpowiadających na współczesne potrzeby sektora rolnego.

Podczas inauguracyjnego posiedzenia w dniu 10 grudnia 2025 roku prof. dr hab. Joanna Barłowska (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) została wybrana na przewodniczącą Rady Naukowej Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. Wacława Dąbrowskiego – PIB w Warszawie. Wśród 13 członków Rady Naukowej powołanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest także prof. dr hab. Katarzyna Ropka-Molik (z Instytutu Zootechniki – PIB w Krakowie). W strukturach Instytutu, utworzonego w 1949 roku, funkcjonują m.in. Zakład Technologii Mięsa i Tłuszczu, Międzyzakładowa Grupa Problemowa ds. Mleczarstwa oraz Międzyzakładowa Grupa ds. Prawa Paszowego i Żywnościowego.

Dr hab. Karolina Szulc, prof. UPP została powołana z dniem 15 marca br. na przewodniczącą Rady Naukowej Dyscypliny Zootechniki i Rybactwo w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Natomiast funkcja wiceprzewodniczącej została powierzona dr hab. Ewelinie Warzych-Plejer, prof. UPP.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi powołał 17 członków Rady Naukowej Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach na kadencję 2025-2029. Wśród nowo powołanych jest dr hab. Joanna Marchewka, prof. IGBZ PAN (Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu) – członkini Komisji Dobrostanu KNZiA.

Prof. dr hab. Marek Adamski, Rektor Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, został powołany do 15-osobowej Rady Naukowej Głównej Biblioteki Lekarskiej (GBL) w Warszawie na pięcioletnią kadencję. Rada jest organem opiniotwórczym i doradczym dyrektora GBL w sprawach działalności statutowej GBL.

W bieżącym roku odbyło się sześć posiedzeń Nadzwyczajnej Komisji ds. ochrony zwierząt Sejmu RP oraz jedno posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. rozwiązania problemu bezdomności psów i kotów w Polsce. Uczestniczyli w nich przedstawiciele Komitetu: dr Katarzyna Fiszdon, dr Joanna Składanowska-Baryza i prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski.

Dr hab. inż. Paweł Migdał, prof. uczelni w czerwcu 2025 r. został stypendystą Ministra Nauki dla wybitnych młodych naukowców. W jubileuszowej edycji rektorzy uczelni oraz dyrektorzy instytutów PAN, instytutów badawczych, instytutów międzynarodowych przedstawili ministrowi 1711 wniosków o przyznanie stypendium dla wybitnych młodych naukowców wykazujących się znaczącymi osiągnięciami w działalności naukowej. Merytorycznie oceniał je Zespół doradczy – metodą punktową, w ramach poszczególnych dyscyplin nauki i sztuki. W każdej dyscyplinie zostały utworzone dwa osobne rankingi: pierwszy – dla osób posiadających stopień doktora, nauczycieli akademickich nieposiadających stopnia doktora oraz dla osób przygotowujących rozprawę doktorską w trybie eksternistycznym, drugi – doktorantów. Stypendia przyznano 228 młodym naukowców.

Doktorantka Kamila Lewandowska (z Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu) 25 kwietnia 2025 r. została finalistką międzynarodowego konkursu „3-Minute Fame”. Zajmuje się badaniami z pogranicza fizjologii rozrodu i żywienia zwierząt. Analizuje, jak okołoporodowa suplementacja wpływa na profil kwasów tłuszczowych, jakość siary i mleka u owiec rasy olkuskiej oraz na odporność ich potomstwa. To polska rasa owiec charakteryzująca się wysoką plennością, czyli zdolnością do wydawania na świat licznych miotów – często bliźniąt i trojaczków, ale także czworaczków czy pięcioraczków.

Mgr inż. Jakub Smoliński z Instytutu Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w plebiscycie edukacyjnym Nauczyciel Akademicki 2024 „Gazety Wrocławskiej” zdobył pierwsze miejsce. Dolnośląska gala plebiscytu edukacyjnego Nauczyciel Akademicki 2024 odbyła się we Wrocławiu. Ogólnopolska gala miała miejsce w marcu 2025 r. w Warszawie na Zamku Królewskim. Laureat, będąc absolwentem Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt, pracuje jako asystent w Zakładzie Hodowli Owiec i Zwierząt Futerkowych w Instytucie Hodowli Zwierząt. Jest też doktorantem w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk.

Nowa kadencja Rady Naukowej Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego 2025-2029

Dnia 15 grudnia 2025 r., w Balicach, miało miejsce 230. posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Zootechniki – Państwowego Instytutu Badawczego. Było to zarazem posiedzenie, które zainaugurowało działalność Rady w kadencji 2025–2029. Posiedzenie rozpoczęło się od wręczenia aktów nominacji członkom Rady Naukowej. Nominacje dla osób powołanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wręczył Adam Nowak – Wiceminister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, natomiast listy gratulacyjne dla członków Rady wybranych w wyborach spośród pracowników Instytutu Zootechniki PIB wręczył Dyrektor dr inż. Tomasz Jacek. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi powołał w skład Rady Naukowej następujące osoby:

1. prof. dr hab. inż. Marek Adamski – Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich
2. dr hab. Krzysztof Damaziak, prof. SGGW – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
3. mgr inż. Bronisław Dutka – Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karłowicach
4. prof. dr hab. Marcin Gołębiewski – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
5. prof. dr hab. Eugeniusz R. Grela – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
6. dr inż. Anna Hammermeister – Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”
7. prof. dr hab. inż. Andrzej Herman – Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłonie
8. dr inż. Krzysztof Jan Klęczar – Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie
9. dr inż. Agnieszka Kłopotek – Posłanka na Sejm RP
10. prof. dr hab. Stanisław Kondracki – Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
11. prof. dr hab. Mariusz Korczyński – Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
12. prof. dr hab. Krzysztof Niemczuk – Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jastrzębcu
13. Sławomir Piotrowski – Polski Związek Hodowców Koni

14. prof. dr hab. Mirosław Paweł Polak – Państwowy Instytut Weterynaryjny PIB w Puławach
15. prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski – Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
16. mgr inż. Justyna Ślusarczyk – Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
17. dr hab. Sylwester Tabor, prof. URK – Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
18. prof. dr hab. inż. Jan Udała – Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
19. prof. dr hab. Anna Wójcik – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Spośród pracowników Instytutu na podstawie przeprowadzonych wyborów w skład Rady Naukowej weszli:

1. dr hab. Anna Arczewska-Włosek, prof. IZ PB
2. prof. dr hab. Paweł Bielański
3. dr hab. Jolanta Calik
4. dr hab. Aldona Kawęcka, prof. IZ PIB
5. prof. dr hab. Dorota Kowalska
6. dr inż. Martyna Małopolska
7. dr inż. Aurelia Mucha
8. prof. dr hab. Marek Pieszka
9. prof. dr hab. Katarzyna Piórkowska
10. dr hab. Katarzyna Połtowicz, prof. IZ PIB
11. dr hab. Anna Radko, prof. IZ PIB

12. dr hab. Iwona Radkowska, prof. IZ PIB
13. prof. dr hab. Katarzyna Ropka-Molik
14. dr hab. Magdalena Szyndler-Nędza, prof. IZ PIB
15. prof. dr hab. Małgorzata Świątkiewicz
16. prof. dr hab. Sylwester Świątkiewicz
17. dr hab. Mirosław Tyra, prof. IZ PIB
18. dr hab. Tomasz Ząbek, prof. IZ PIB
19. dr hab. Grzegorz Żak, prof. IZ PIB

Rada Naukowa ukonstytuowała się, dokonując wyboru władz spośród jej członków, w głosowaniu niejawnym. Przewodniczącym Rady Naukowej został prof. dr hab. Eugeniusz Grela. Na Zastępców Przewodniczącego Rady wybrano prof. dr hab. Dorotę Kowalską oraz dr hab. Grzegorza Żaka, prof. IZ PIB.

Przedstawicielem Ministra Edukacji i Nauki w Radzie Naukowej Instytutu został prof. dr hab. Andrzej Zachwieja z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Podczas posiedzenia powołano komisje Rady Naukowej w następujących składach:

- Komisja ds. Rozwoju Kadry Naukowej: dr hab. Anna Arczewska-Włosek, prof. IZ PIB; prof. dr hab. Paweł Bielański; dr hab. Aldona Kawęcka, prof. IZ PIB; prof. dr hab. Dorota Kowalska; dr hab. Katarzyna Połtowicz, prof. IZ PIB; dr hab. Iwona Radkowska, prof. IZ PIB; prof. dr hab. Katarzyna Ropka-Molik; prof. dr hab. Sylwester Świątkiewicz; dr hab. Mirosław Tyra, prof. IZ PIB.
- Komisja ds. Projektów Badawczych: prof. dr hab. Małgorzata Świątkiewicz; dr hab. Magdalena Szyndler-Nędza, prof. IZ PIB; dr hab. Tomasz Ząbek, prof. IZ PIB.

Dr hab. inż. Grzegorz Żak, prof. IZ PIB

Zdjęcie zaczerpnięto ze strony: <https://iz.edu.pl/dzialalnosc-naukowa/rada-naukowa/>

Wyróżnienia i nagrody

Prestiżowe Nagrody – Laury imienia Profesora Laury Kaufman

W czwartek, 12 lutego 2026 roku, podczas uroczystego posiedzenia Kolegium Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, po raz pierwszy w historii wręczono prestiżowe Nagrody Dziekana – Laury imienia Profesora Laury Kaufman – przyznawane najlepszemu absolwentowi spośród wszystkich kierunków pierwszego i drugiego stopnia Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki.

Nagroda została ustanowiona, aby upamiętnić wybitną postać – profesor Laure Kaufman – cenioną badaczkę, autorytet naukowy oraz osobę szczególnie zasłużoną dla rozwoju Wydziału i Uniwersytetu, a także dla edukacji i wychowania kolejnych pokoleń studentów. Wyróżnienie to ma honorować nie tylko najwyższe wyniki w nauce, lecz również zaangażowanie, pasję badawczą oraz postawę godną naśladowania w środowisku akademickim.

Złoty Laur, przyznawany najlepszemu absolwentowi studiów drugiego stopnia, otrzymała mgr inż. Marta Wnęk. Obecnie jest ona doktorantką Szkoły Doktorskiej UPL, gdzie realizuje rozprawę doktorską pod opieką naukową dr hab. Izabeli Wilk, prof. uczelni, rozwijając swoje zainteresowania badawcze i kontynuując naukową drogę z dużym zaangażowaniem.

Srebrny Laur, dla najlepszego absolwenta studiów pierwszego stopnia, otrzymała inż. Karolina Wróbel, która z powodzeniem kontynuuje kształcenie na studiach drugiego stopnia na kierunku animaloterapia, łącząc wiedzę teoretyczną z pasją do pracy ze zwierzętami i ludźmi.

Przyznane Laury są wyrazem uznania dla dotychczasowych osiągnięć Laureatek, ale także symbolem zaufania i wiary w ich dalszy rozwój naukowy oraz zawodowy.

Obu Laureatkom składamy serdeczne gratulacje oraz życzenia kolejnych sukcesów. Niech otrzymane wyróżnienie będzie inspiracją do podejmowania nowych wyzwań i realizacji ambitnych celów.

Gratulujemy w imieniu społeczności akademickiej Wydziału!

Przewodnicząca Kapituły Konkursowej

Prof. dr hab. Brygida Ślaska

Sekretarz Kapituły

Prof. dr hab. Magdalena Gryzińska

Zdjęcia: prof. dr hab. Justyna Batkowska

dr Krzysztof Kowal

Informacje zaczerpnięto z: <https://up.lublin.pl/blog/laury-im-profesor-laury-kaufman/>

Więcej informacji na [stronie Wydziału](#)

Opinie i stanowiska Komitetu

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN przyjął stanowisko w sprawie oceny czasopism naukowych.

Uchwała nr 59/2025 dostępna na stronie <https://knz.pan.pl/app/uploads/2025/12/Uchwala-Komitetu-nr-59-Stanowisko-KNZiA-czasopisma.pdf>

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN przyjął stanowisko w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o rybołówstwie morskim oraz niektórych innych ustaw (nr UC119 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Uchwała nr 60/2025 dostępna na stronie <https://knz.pan.pl/app/uploads/2025/12/Uchwala-Komitetu-nr-60-KNZiA-PAN.pdf>

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN przyjął stanowisko w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania założeń programu kształcenia z zakresu sztucznej inteligencji na kierunkach zootechnika, rybactwo i pokrewnych.

Uchwała nr 60/2025 dostępna na stronie <https://knz.pan.pl/app/uploads/2025/12/Uchwala-Komitetu-nr-62-Zespol-ds-programu-AI.pdf>

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN przyjął stanowisko w sprawie zmiany Uchwały Nr 26/2024 Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN z dnia 11 grudnia 2024 r. w sprawie Regulaminu Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk.

Uchwała nr 63/2025 dostępna na stronie <https://knz.pan.pl/app/uploads/2025/12/Uchwala-Komitetu-nr-63-regulamin-nagrody-KNZiA-2025-zatwierdzona.pdf>

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN przyjął stanowisko w sprawie kierunków zmian ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”.

Uchwała nr 67/2026 dostępna na stronie <https://knz.pan.pl/app/uploads/2026/02/Uchwala-Komitetu-nr-67-Stanowisko-KNZiA-prawo-o-szkol-wyzszym.pdf>

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN przyjął stanowisko w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o rybołówstwie morskim; nr UD334 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

Uchwała nr 68/2026 dostępna na stronie <https://knz.pan.pl/app/uploads/2026/02/Uchwala-Komitetu-nr-68-Stanowisko-KNZiA-RYBY.pdf>

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN przyjął stanowisko w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniającego rozporządzenie w sprawie Krajowej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach oraz lokalnych komisji etycznych do spraw doświadczeń na zwierzętach.

Uchwała nr 69/2026 dostępna na stronie <https://knz.pan.pl/app/uploads/2026/02/Uchwala-Komitetu-nr-69-Stanowisko-KNZiA-KKE-i-LKE.pdf>

Konferencje, warsztaty i relacje

I Międzynarodowa Konferencja „eMastitis – praktyka, nauka, innowacje”

W dniu 20 lutego 2025 r. na kampusie Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (ul. Ciszewskiego 8) odbyła się I Międzynarodowa Konferencja „eMastitis – praktyka, nauka, innowacje”, poświęcona współczesnym wyzwaniom w zakresie profilaktyki i terapii mastitis oraz racjonalizacji stosowania antybiotyków w stadach

bydła mlecznego. Motywem przewodnim konferencji była problematyka ograniczania antybiotykoterapii przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej skuteczności leczenia i poprawy zdrowotności wymienia („Mniej antybiotyków – zdrowsze wymię?”). Program obrad obejmował zagadnienia związane z wdrażaniem selektywnej terapii mastitis, optymalizacją zarządzania zdrowiem stada, przeciwdziałaniem narastającej antybiotykooporności oraz implementacją nowoczesnych metod diagnostycznych i terapeutycznych w okresie laktacji i zasuszenia. Gośćmi specjalnymi wydarzenia byli dwaj uznani eksperci zagraniczni: prof. Volker Krömker (Hannover University of Applied Sciences and Arts), który przedstawił doświadczenia niemieckie w zakresie ograniczania stosowania antybiotyków i doskonalenia strategii leczenia mastitis, oraz dr Luis Pinho (ICBAS – University of Porto), prezentujący rozwiązania wdrażane w Portugalii. Ich wystąpienia stanowiły istotny wkład w dyskusję nad harmonizacją praktyk terapeutycznych w świetle europejskich regulacji oraz strategii ograniczania stosowania antybiotyków w produkcji zwierzęcej. Uzupełnieniem programu były referaty krajowych specjalistów, poświęcone m.in. selektywnej terapii mastitis w gospodarstwach rodzinnych i wielkotowarowych oraz aktualnym kierunkom badań nad prewencją i leczeniem zapaleń wymienia. Konferencja stanowiła platformę merytorycznej debaty oraz wymiany doświadczeń pomiędzy środowiskiem naukowym a praktyką – lekarzami weterynarii, doradcami i hodowcami bydła mlecznego.

W pierwszej edycji wydarzenia uczestniczyło blisko 150 osób, co potwierdza znaczące zapotrzebowanie na specjalistyczne, interdyscyplinarne forum poświęcone zdrowiu wymienia oraz odpowiedzialnemu stosowaniu antybiotyków w produkcji mleka. Wysoki poziom merytoryczny obrad oraz konstruktywny charakter dyskusji wskazują na zasadność kontynuowania inicjatywy w kolejnych latach jako stałej platformy dialogu nauki i praktyki.

dr Aleksandra Kalińska

II edycja konferencji pt. „Alpaki w pytaniach: Nauka – Praktyce”

W ramach prowadzonej przez Katedrę Żywienia Zwierząt i Rybactwa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie Szkoły Żywienia Zwierząt, 11 marca 2025 roku odbywała się w Krakowie II edycja konferencji pt. „Alpaki w pytaniach: Nauka – Praktyce”. W wydarzeniu wzięło udział prawie 150 osób, głównie właściciele i hodowcy alpaki, ale także lekarze weterynarii, pracownicy naukowcy oraz studenci, pragnący w przyszłości zająć się pracą z tymi zwierzętami. Zaproszeni prelegenci byli nie tylko naukowcami reprezentującymi ośrodki akademickie w Polsce i za granicą, ale także praktykami z wieloletnim doświadczeniem w pracy z alpakami – ich żywieniem, rozrodem, zachowaniem, oceną włókna

i opieką weterynaryjną. Po każdym wykładzie przewidziany był czas na zadawanie pytań oraz na krótką dyskusję. Profesor Robert Van Saun (Penn State University), naukowiec o największym dorobku na świecie dotyczącym badań nad żywieniem i rozrodem alpaka, przedstawił wykład dotyczący roli składników mineralnych i witamin w żywieniu tych zwierząt, a także praktyczne informacje dotyczące form ich stosowania w dawkach pokarmowych. Amanda VandenBosh (USA) – uznana specjalistka, zapraszana na wszystkie najważniejsze wystawy i konferencje alpacze, sędzia międzynarodowy oraz członek zarządu Alpaca Owners Association, przedstawiła najważniejsze cechy budowy ciała i włókna, które powinny być wzięte pod uwagę w procesie selekcji zwierząt do hodowli.

Lekarz weterynarii Susan Williamson (USA, hodowczyni oraz osoba zajmująca się zawodowo ich leczeniem) opowiedziała o skutecznym odchowie cria, a psycholog Paweł Najbar z hodowli alpaka Coniraya poruszył w swoim wystąpieniu temat dotyczący wpływu jakości więzi pomiędzy cria a matką, na późniejsze funkcjonowanie dorosłej już alpaki w stadzie. Dr Marcin Przybyło oraz prof. Maciej Murawski z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie zajęli się tematami (odpowiednio) produkcji siana łąkowego dla alpaka oraz normami utrzymania tych zwierząt w Polsce i Europie. Konferencja uzyskała bardzo dobre oceny od uczestników, którzy przyjechali na to wydarzenie nie tylko z całej Polski, ale także z Czech, Ukrainy czy Słowacji.

*Dr inż. Marcin Przybyło
Zdjęcie – Olga Lasek*

Międzynarodowa konferencja z cyklu Nauka – Praktyce pt. „Krowa mleczna w pytaniach”

W dniach 12-13 marca 2025 r. odbyła się siódma edycja dwudniowej międzynarodowej konferencji z cyklu Nauka – Praktyce pt. „Krowa mleczna w pytaniach”, zorganizowana przez Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Przewodniczącym komitetu organi-

zacyjnego był prof. Zygmunt Kowalski. Tegoroczna edycja poświęcona była zagadnieniu immunosupresji i hipokalcemii w okresie okołoporodowym u krów mlecznych oraz możliwości zapobiegania tym zaburzeniom.

Wśród prelegentów znaleźli się wybitni naukowcy z renomowa-

nych ośrodków naukowych, m.in. Michigan State University, Iowa State University, Cornell University, University of Wisconsin–Madison, Università Cattolica del Sacro Cuore w Mediolanie, City University of Hong Kong oraz Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

W konferencji uczestniczyło ponad 530 osób z 25 krajów świata, w tym pracownicy naukowcy, doktoranci, studenci oraz liczne grono praktyków – doradców żywieniowych, lekarzy weterynarii i osób zarządzających stadami wysokowydajnych krów mlecznych. Wydarzenie potwierdziło swoją międzynarodową rangę i ugruntowaną pozycję jako jedno z najważniejszych europejskich spotkań specjalistów zajmujących się żywieniem i zdrowiem krów mlecznych.

Istotnym elementem konferencji były również żywe dyskusje po wystąpieniach oraz rozmowy kuluarowe, sprzyjające wymianie doświadczeń między nauką a praktyką.

*Dr Justyna Barć
Zdjęcia – Jarosław Kański*

Nauka – Praktyce: „Konie w pytaniach” – o żywieniu koni w Krakowie

W dniu 9 maja 2025 roku w Krakowie odbyła się inauguracyjna międzynarodowa konferencja z cyklu spotkań Nauka – Praktyce pt. **„Konie w pytaniach”**. Wydarzenie, zorganizowane przez Katedrę Żywienia Zwierząt i Rybactwa Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, zgromadziło blisko 150 uczestników. Wśród audytorium znaleźli się specjaliści dyscypliny zootechniki, lekarze weterynarii, profesjonalni dietetycy koni, przedstawiciele przemysłu paszowego, a także liczna grupa pracowników naukowych oraz studentów kierunków przyrodniczych.

Tematem przewodnim pierwszej edycji były **pasze objętościowe oraz sposoby ich prawidłowego stosowania w żywieniu koni**. Wybór problematyki podykto-

wany był kluczową rolą włókna w fizjologii przewodu pokarmowego koniowatych oraz rosnącą potrzebą optymalizacji dawek pokarmowych w oparciu o rzetelne dowody naukowe. Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: prof. dr hab. Dorota Zięba-Przybylska (Dziekan Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt UR w Krakowie), prof. dr hab. inż. Piotr Micek oraz dr inż. Agnieszka Waliczek.

Międzynarodowy i prestiżowy charakter wydarzenia zapewnili zaproszeni prelegenci z renomowanych europejskich ośrodków akademickich. Profesor Marcus Clauss z Uniwersytetu w Zurychu, wybitny specjalista w dziedzinie fizjologii porównawczej, przybliżył unikalność procesów trawiennych koniowatych oraz wskazał, w jaki sposób techniki żywienia mogą kształtować zachowania pokarmowe zwierząt. Kolejny ekspert, dr Rasmus Jensen z Uniwersytetu w Aarhus w Danii, pełniący funkcję przewodniczącego European Workshop on Equine Nutrition, omówił fizjologiczne aspekty pastwiskowania oraz poddał analizie zasadność stosowania sianokiszzonek w diecie koni. Problematykę zdrowia przewodu pokarmowego kontynuował doktor Simon Daniels z Royal Agricultural University w Wielkiej Brytanii, który przedstawił wyniki badań nad wpływem skarmiania słomy na powstawanie wrzodów żołądka oraz rolę dodatków poprawiających smakowość pasz objętościowych. Perspektywę krajową zaprezentowała dr Agnieszka Waliczek z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, analizując jakość siana produkowanego w Polsce i wskazując na realne powody do niepokoju w kontekście jego wartości żywieniowej.

Konferencja stanowiła cenną platformę transferu wiedzy, gdzie po każdym wystąpieniu przewidziano czas na dyskusję, co pozwoliło na bezpośrednią wymianę doświadczeń między naukowcami a praktykami pracującymi z końmi. Wysoka frekwencja oraz pozytywne opinie uczestników potwierdzają ogromne zapotrzebowanie na edukację opartą na dowodach naukowych w sektorze hippicznym. Sukces konferencji stanowi solidną podstawę do kontynuacji cyklu „Konie w pytaniach” jako stałego forum dialogu międzynarodowego środowiska zootechnicznego.

*Dr inż. Agnieszka Waliczek
Zdjęcia – Zofia Rakoczy*

IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Studenci w Zootechnice i Akwakulturze – wyzwania i badania”

Konferencja została zorganizowana przez Instytut Nauk o Zwierzętach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Polskie Towarzystwo Zootechniczne, Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk oraz Koło Naukowe Hodowli i Żywienia Zwierząt. Wydarzenie objęte było honorowym patronatem Jego Magnificencji Rektora SGGW, prof. dr. hab. Michała Zasady, a także Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dr. inż. Czesława Siekierskiego. Konferencja odbyła się 3 czerwca 2025 r. i przeprowadzono ją w formule zdalnej z wykorzystaniem platformy MS Teams. Adresatami wydarzenia byli studenci oraz doktoranci, dla których stanowiło ono forum prezentacji wyników badań naukowych, wymiany doświadczeń oraz integracji środowiska młodych naukowców. Program konferencji tradycyjnie obejmował dwie części. Pierwszą stanowiła sesja plenarna z udziałem zaproszonego prelegenta. W IV edycji konferencji wykład wygłosił dr João Pedro Barbas, reprezentujący Instituto Nacional de Investigação Agrária e Veterinária w Quinta da Fonte Boa (Vale de Santarém, Portugalia) oraz Universidade de Lisboa (Lizbona, Portugalia). Wystąpienie to wniosło istotny wkład merytoryczny i wyznaczyło kierunek dalszych obrad. Druga część konferencji obejmowała prezentacje doniesień naukowych uczestników. Łącznie przedstawiono 23 referaty autorów z Polski, Iraku, Nigerii oraz Pakistanu, które zostały uporządkowane w ramach dwóch sesji tematycznych. Wysoki poziom merytoryczny prezentacji oraz ich międzynarodowy charakter podkreśliły rangę wydarzenia jako znaczącej inicjatywy w obszarze nauk zootechnicznych i akwakultury.

Dr inż. Paweł Solarczyk

Konferencja Dziekanów, Prodziekanów, Przewodniczących Rad Naukowych w Dyscyplinie Zootechnika i Rybactwo, Dyrektorów Instytutów, 2025

W dniu 12 czerwca 2025 roku odbyła się w Szczecinie Konferencja Dziekanów, Prodziekanów, Dyrektorów Instytutów i Przewodniczących Rad Naukowych w Dyscyplinie Zootechnika i Rybactwo. Uczestników powitał gospodarz spotkania dr hab. inż. Arkadiusz Pietruszka, prof. ZUT dziekan Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt. Konferencję otworzył JM Rektor ZUT prof. dr hab. inż. Arkadiusz Terman.

Fot. 1. Powitanie uczestników obrad

W wydarzeniu wzięło udział wielu znamienitych gości reprezentujących branżowe uczelnie wyższe oraz wiodące instytuty naukowe z Polski. W obradach uczestniczyli także przedstawiciele zagranicznych ośrodków naukowych. Rozwijana przez lata współpraca zaowocowała obecnością dostojnych gości z najodleglejszych zakątków świata, w tym z Yilan University na Tajwanie. Delegacja z Tajwanu przybyła w składzie czteroosobowym na czele z Rektorem tej uczelni profesorem Wei-Jung Chen'em. Wraz z Panem Rektorem w konferencji uczestniczyli dziekan wydziału prof. Shih-Bin Lin, kierownik Katedry Biotechnologii i Nauk o Zwierzętach prof. Yu-Hsiang Yu oraz z tej samej jednostki prof. Kuo-Feng Hua. Swoją obecnością zaszczytili nas również delegacje z Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, którą reprezentował prof. Stakh Vovk oraz z Litewskiego Uniwersytetu Nauk o Zdrowiu na czele z prof. Pauliusem Matusevičiusem.

Fot. 2. Uczestnicy zjazdu dziekanów, prodziekanów, dyrektorów instytutów i przewodniczących rad naukowych

W czasie obrad wystąpił przedstawiciel Rady Doskonałości Naukowej prof. dr hab. Sylwester Świątkiewicz z Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie, prof. dr hab. Joanna Barłowska z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz prof. dr hab. Jan Udała z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Referat nt. Strategii rozwoju naukowego kadr w zakresie dyscypliny zootechnika i rybactwo przedstawił Profesor Sylwester Świątkiewicz. Z ośrodka szczecińskiego wystąpił prof. dr hab. Karol Fijałkowski – prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej, który zaprezentował referat nt. Wpływu regionalnych uwarunkowań na potencjał naukowy Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Z ramienia Polskiej Komisji Akredytacyjnej wystąpił wiceprzewodniczący Zespołu nauk rolniczych i nauk weterynaryjnych prof. dr hab. inż. Wiesław Skrzypczak. Podczas swojego wystąpienia przedstawił rolę Polskiej Komisji Akredytacyjnej w europejskim systemie zapewniania jakości i uznawania kwalifikacji w szkolnictwie wyższym. Pobyt w Szczecinie uatrakcyjnił wyjątkowy rejs statkiem po Odrze. Podczas rejsu najciekawsze wątki z historii miasta zaprezentował przewodnik turystyczny, historyk i dziennikarz Pan Ryszard Kotla. W wydarzeniu wzięło

udział ponad 50 przedstawicieli wszystkich ośrodków naukowych w Polsce oraz z zagranicy. Kolejna konferencja odbędzie się w bieżącym roku na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu.

*Dr hab. Arkadiusz Pietruszka, prof. ZUT,
Dziekan Wydziału Biotechnologii i Nauk o Zwierzętach ZUT w Szczecinie,
dr hab. inż. Wioletta Biel, prof. ZUT, komitet organizacyjny
Zdjęcia – Jerzy Muszyński/ZUT w Szczecinie*

XXXV Międzynarodowe Sympozjum Polskiego Oddziału Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej oraz 9th International Scientific Symposium „POULTRY DAYS 2025”

XXXV Międzynarodowe Sympozjum Polskiego Oddziału Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej (PB WPSA), połączone z 9th International Scientific Symposium „POULTRY DAYS 2025”, odbyło się w dniach 8-10 września 2025 r. w Krakowie. Organizatorami wydarzenia byli Polski Oddział Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej PB WPSA, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz Instytut Zootechniki PIB (Zakład Hodowli Drobiu). Pracom Komitetu Organizacyjnego przewodniczył dr hab. Marcin W. Lis, prof. URK, funkcję wiceprzewodniczącej pełniła dr hab. Katarzyna Połtowicz, prof. IZ PIB, natomiast sekretarzami byli dr inż. Joanna Pawłowska oraz dr inż. Magdalena Trela.

W konferencji wzięło udział 207 uczestników, w tym 105 osób reprezentujących jednostki naukowe. Program obejmował łącznie 28 wystąpień, w tym 17 krajowych oraz 11 zagranicznych. Wydarzenie miało charakter międzynarodowy, gromadząc uczestników z Polski, Czech, Grecji, Słowacji oraz Turcji.

Sympozjum jest wydarzeniem corocznym i stanowi jedno z kluczowych spotkań środowiska drobiarskiego, integrującym naukowców i praktyków. Tegoroczna edycja odbyła się w Krakowie i służyła stworzeniu platformy łączącej naukę i praktykę poprzez prezentację najnowszych wyników badań oraz rozwiązań wdrożeniowych, a także wymianę doświadczeń i dyskusję nad aktualnymi problemami branży. Zakres tematyczny obejmował m.in. zagadnienia genetyki, dobrostanu, rozrodu, fizjologii, inkubacji i żywienia drobiu, a także ocenę jakości i bezpieczeństwa żywności oraz działania prewencyjne i profilaktyczne w produkcji drobiarskiej.

Kluczowym punktem Sympozjum była sesja plenarna obejmująca prezentację platynowego partnera konferencji dotycząca innowacji w zarządzaniu fermą reprodukcyjną i wylęgarnią, a następnie wykłady plenarne:

Avian neuroscience, cognition and positive poultry welfare challenge

RNDr. Ľubor Košťál, CSc., Academy of Sciences, Bratislava, Słowacja

Poultry welfare during transport

Prof. Ing. Martina Lichovníková, PhD, Mendel University in Brno, Czechy

Minimum ventilation in broiler production

Prof. Dr. Iskender Yildirim, Selçuk University, Konya, Turcja

Application of Cannabis-originated products in chicken and turkey nutrition

Prof. dr hab. Paweł Konieczka, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Polska

W tym samym dniu odbyła się również uroczystość nadania członka honorowego PB WPSA. W tym roku tytuł ten został przyznany:

- prof. dr hab. Markowi Bednarczykowi,
- prof. dr hab. Józefie Krawczyk,
- prof. dr hab. Ewie Łukaszewicz,
- prof. dr hab. Zofii Sokołowicz,
- prof. dr hab. Emilii Mróz.

W drugim dniu Sympozjum odbył się coroczny Konkurs Młodych Badaczy im. Jerzego Będkowskiego, do którego zakwalifikowano 12 doniesień, natomiast podczas Sympozjum oceniono 11 wystąpień prelegentów. Pierwsze miejsce uzyskał mgr inż. Maciej Bawej za prezentację pt. *Wpływ krótkotrwałego przechowywania nasienia kuropatwy zwyczajnej (*Perdix perdix*) na jakość oraz rzeczywistą zdolność zapładniającą plemników*. Drugie miejsce przyznano mgr Zofii Klinger za wystąpienie pt. *Wpływ zastosowania mączki z owadów w żywieniu bażantów na wyniki produkcyjne, jakość jaj i wylęgowość*. Trzecie miejsce zajął inż. Szymon Gwoździwicz za prezentację pt. *Presja drapieżników na makiety gniazd guszców (*Tetrao urogallus L.*) w Beskidzie Śląskim*.

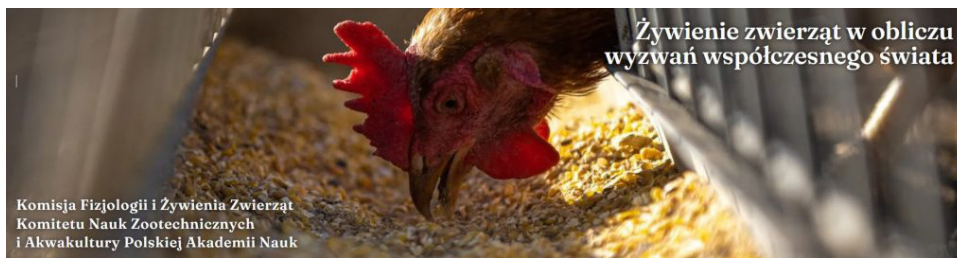

W ramach XI Konkursu im. prof. Andrzeja Farugi na najlepszą pracę magisterską z zakresu drobiarstwa za rok 2024, organizowanego przez PB WPSA, zgłoszono łącznie pięć prac magisterskich. Pierwsze miejsce uzyskał mgr inż. Piotr Szymkowiak za pracę pt. *Wpływ wybranych tłuszczów paszowych stosowanych w dietach kurcząt rzeźnych na mikrobiotę przewodu pokarmowego*, wykonaną pod opieką dr. hab. Bartosza Kierończyka (Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu). Drugie miejsce przyznano mgr inż. Savelii Ishchenko za pracę pt. *Szacowanie wieku jaj przepiórczych na podstawie dynamiki dziennych zmian ich jakości*, przygotowaną pod opieką dr. inż. Kamila Drabika (Wydział Agrobiotechnologii, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie). Trzecie miejsce zajęła mgr inż. Maria Ratajczak za pracę pt. *Wykorzystanie makucha z konopi włóknistych w żywieniu indyków rzeźnych – wpływ na wyniki odchovu i strawność wybranych składników pokarmowych*, wykonaną pod opieką prof. dr. hab. Pawła Konieczki (Wydział Bioinżynierii Zwierząt, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).

Dr Joanna Pawłowska

50. Sesja Komisji Fizjologii i Żywienia Zwierząt KNZiA

W dniach 22–24 września 2025 r. w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyła się 50. Sesja Naukowa Komisji Fizjologii i Żywienia Zwierząt Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN, zorganizowana na Wydziale Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt (ul. Ciszewskiego 8, budynek nr 23). Jubileuszowa edycja konferencji, realizowanej nieprzerwanie od 1958 roku, poświęcona była najnowszym osiągnięciom nauki w dziedzinie żywienia zwierząt i paszoznawstwa. Hasło przewodnie wydawnictwa – „Żywnienie zwierząt w obliczu wyzwań współczesnego świata” – wyznaczyło zakres tematyczny obrad, koncentrujących się na aktualnych problemach i kierunkach rozwoju nauki w kontekście dynamicznych przemian społeczno-gospodarczych, postępujących zmian klimatycznych oraz intensywnego rozwoju technologicznego. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele środowiska naukowego, producenci pasz, hodowcy oraz reprezentanci przemysłu paszowego i sektora rolno-spożywczego. Od lat wydarzenie stanowi forum wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy nauką a praktyką gospodarczą, integrując specjalistów zajmujących się żywieniem różnych gatunków zwierząt oraz funkcjonowaniem rynku paszowego. Sesja plenarna była przestrzenią do prezentacji przekrojowych analiz oraz najnowszych wyników badań, wskazujących kierunki dalszego rozwoju nauki i praktyki żywieniowej. W ramach sesji tematycznych zaprezentowano doniesienia dotyczące m.in. nowych, perspektywicznych surowców paszowych, pasz alternatywnych, nowoczesnych technologii stosowanych w przemyśle paszowym oraz innowacyjnych dodatków paszowych poprawiających zdrowotność, kondycję i efektywność produkcji zwierząt. Istotne miejsce w programie zajęły także zagadnienia związane z wdrażaniem rozwiązań proekologicznych oraz zasad zrównoważonego rozwoju w produkcji zwierzęcej. Konferencja była również szczególnie cenna dla praktyków branży zbożowo-paszowej, stanowiąc okazję do pogłębienia wiedzy, poznania najnowszych trendów technologicznych oraz nawiązania kontaktów sprzyjających współpracy naukowo-gospodarczej. Wysoki poziom merytoryczny wystąpień oraz aktywne dyskusje potwierdziły rangę Sesji jako jednego z najważniejszych wydarzeń naukowych w obszarze żywienia zwierząt w Polsce.

Organizatorem wydarzenia był Komitet Organizacyjny w składzie: dr hab. Tomasz Niemiec, prof. SGGW – Przewodniczący, dr inż. Damian Bień – Sekretarz, oraz dr inż. Klara Piotrowska – członek Komitetu, reprezentujący Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Więcej informacji: <https://www.youtube.com/watch?v=Uj8GqHRx7QE>

Dr inż. Paweł Solarczyk

„Aquaculture Europe 2025”. Jesiotr i rybactwo śródlądowe w Europie: ekoinnowacje dla zdrowych wód i gospodarki

Konferencja „Aquaculture Europe 2025” odbyła się w Walencji (Hiszpania), w dniach 22-25 września 2025 r. Akwakultura odpowiada za ponad połowę światowej produkcji ryb i owoców morza i odgrywa kluczową rolę w zrównoważonej produkcji żywności. Stąd też konferencji tej towarzyszą jedne z największych w Europie targi akwakultury skupiające przedstawicieli sektora rybackiego, naukowego i publicznego.

Przedstawiciele Instytutu Rybactwa Śródlądowego-PIB (IRS-PIB) w ramach umowy z Organizacją Producentów Ryb Jesiotrowatych z siedzibą w Toruniu, uczestniczyli aktywnie w sesjach referatowych i panelach tematycznych w ramach tegorocznej konferencji Aquaculture Europe. Podczas spotkania przedstawiciele branży rybackiej, w tym hodowcy, mieli możliwość dzielenia się swoimi doświadczeniami oraz wskazywania na bieżące kierunki rozwoju i wyzwania, z jakimi mierzy się sektor oraz środowisko naukowe. W związku z dynamicznym postępem produkcji akwakultury, uznano za istotne, by w gronie specjalistów dokonać przeglądu dotychczasowych osiągnięć oraz wyznaczyć nowe, innowacyjne i ekologiczne kierunki dla dalszego rozwoju rybactwa.

Podczas Aquaculture Europe zorganizowana została, pod patronatem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi konferencja naukowa pn. „Jesiotr i rybactwo śródlądowe w Europie: ekoinnowacje dla zdrowych wód i gospodarki”. Nadzór merytoryczny powierzono IRS-PIB. Prelegenci w pięciu referatach przedstawili trendy światowej oraz polskiej akwakultury, z uwzględnieniem ryb jesiotrowatych, technik podchowu wspierających zrównoważony rozwój produkcji ryb, aspekty zdrowotne i te dotyczą-

ce bezpieczeństwa żywności. Wśród prelegentów znaleźli się Jacob Bergnballe (AKVA Group), który w swoim wykładzie pt. „Zmiany w technologii hodowli ryb i zarządzaniu rzekami w celu poprawy siedlisk słodkowodnych – duńskie doświadczenia” przedstawił historie akwakultury duńskiej i przedsięwzięcia podejmowane w produkcji ryb w tym kraju. Zwrócił też uwagę na rolę pochodzenia ryb w aspekcie popytu i zainteresowania konsumentów produktem z akwakultury. W kolejnym wystąpieniu pt. „Jesiotr w Finlandii: przeszłość i teraźniejszość” Pan Teppo Vehanen (grupa HELCOM) wskazał na istotne aspekty środowiskowe i technologiczne w zmieniających się warunkach ekologicznych i ekonomicznych. Pan dr Stefan Teerlinck (Uniwersytet Gent, Belgia) w prezentacji pt. „Zrównoważona hodowla jesiotrów w systemach recyrkulacyjnych. Zastąpienie białek w paszy białkami jednokomórkowymi wytwarzanymi na metanie oraz wykorzystanie analiz mikrobiomu do monitorowania zdrowia jesiotra” zwrócił uwagę na deficyty rybich źródeł białka w paszach komponowanych. Oceniał skuteczność stosowania alternatywnych źródeł białka i możliwość ich zastosowania w skali produkcyjnej. Pan mgr inż. Wojciech Fopp (Gospodarstwo Rybackie Wąsosze) w swojej prelekcji pt. „Podchów wylęgu i narybku jesiotrów w gospodarstwach rybackich” poruszył praktyczne kwestie związane z hodowlą jesiotrów i wskazał na rozwiązania umożliwiające poprawę efektów podchowu ryb w warunkach kontrolowanych. Pan mgr inż. Michał Cydzik (Zakład Akwakultury, IRS-PIB) w swoim wystąpieniu pt. „Szczepienia ryb jako narzędzie wspierające ekologiczne zarządzanie hodowlą” zwrócił uwagę na możliwości immunostymulacji ryb hodowlanych oraz aplikacyjny charakter prezentowanych badań.

W trzech panelach dyskusyjnych uczestniczyli przedstawiciele całego sektora rybackiego. W panelu 1 pt. „Unia bez Unii? — przyszłość polskiej akwakultury po UE” (moderator dr inż. Tomasz Czerwiński, IRS-PIB) poruszono takie kwestie jak: analiza wpływu środków unijnych na rozwój sektora, rola funduszy, krajowych, zagrożenia i scenariusze w przypadku ograniczonego, dostępu do funduszy UE. W panelu 2. pt. „Technologiczny skok w gospodarstwach rybackich” (moderator mgr inż. Jakub Roszuk, Prezes Grupy Rybackiej Opolszczyzna) omówiono nowoczesne technologie w rybactwie, tj. precyzyjną akwakulturę, monitorowanie mikrobiomu, cyfrowe zarządzanie hodowlą. W panelu 3 pt. „Weterynaria, prawo i zdrowie ryb: klucz do efektywnej i bezpiecznej hodowli” (moderator dr inż. Anna Wiśniewska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) przedstawiono dobre praktyki w zakresie monitorowania zdrowia ryb, mikrobiomu i prewencji chorób w stadach.

Uczestnikom wydarzenia udostępniono komplet materiałów konferencyjnych, w tym recenzowaną monografię naukową zatytułowaną „Jesiotr i rybactwo śródlądowe w Europie: ekoinnowacje dla zdrowych wód i gospodarki” (wydaną przez IRS-PIB), zawierającą rozdziały odpowiadające tematyce wygłoszonych referatów. W części dyskusyjnej uczestnicy konferencji aktywnie sygnalizowali najważniejsze potrzeby sektora. Spotkanie po raz kolejny dowiodło, jak istotna jest dynamiczna wymiana wiedzy pomiędzy naukowcami a hodowcami ryb.

*Dr. hab. Agata Anna Cejko prof. Instytutu, dr inż. Tomasz Czerwiński
Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza – PIB
Zdjęcia – Tadeusz Andrzejewski*

50. Szkolenie-Konferencja Hodowców Ryb Łososiowatych, Gdynia, 8-10 października 2025 r.

W dniach 8-10 października 2025 r. Gdynia stała się centrum polskiej akwakultury, goszcząc jubileuszową 50. edycję Szkolenia-Konferencji Hodowców Ryb Łososiowatych, organizowaną przez Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych (SPRŁ). Wydarzenie połączone z Technologicznymi Targami Akwakultury zgromadziło 225 uczestników, hodowców, przedstawicieli instytucji naukowych, administracji publicznej oraz firm technologicznych, którzy licznie uczestniczyli w wykładach i dyskusjach (fot. 1). Głównym celem przyświecającym organizatorowi wydarzenia było zagwarantowanie jego uczestnikom dostępu do najaktualniejszej wiedzy na temat funkcjonowania sektora hodowców ryb łososiowatych. Wydarzenie to zostało objęte patronatem honorowym Pana Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Stefana Krajewskiego.

Fot. 1. Szkolenie-Konferencja Hodowców Ryb Łososiowatych

Szkolenie otworzył Prezes SPRŁ Pan Daniel Krysiński. Dzień pierwszy rozpoczął się sesją poświęconą zagadnieniom naukowym. Uczestnicy wzięli udział m.in. w praktycznych warsztatach dotyczących przechowywania nasienia ryb łososiowatych. Dzień drugi konferencji obejmował trzy sesje tematyczne. Pierwsza z nich dotyczyła rynku, produkcji i konsumpcji ryb łososiowatych, prezentując aktualne dane statystyczne oraz analizy preferencji konsumenckich. Druga sesja przeprowadzona tego dnia skupiała się na funduszach europejskich, obowiązkach beneficjentów oraz wyzwaniach związanych z nowymi regulacjami zawartymi w rozporządzeniu w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Packaging and Packaging Waste Regulation – PPWR), dotyczącymi opakowań styropianowych. Następnie Pan Adam Sudyk (Departament Rybołówstwa, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi MRiRW) przedstawił aktualny stan wdrażania funduszy w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa oraz zarys planów na kolejną perspektywę finansową po 2027 roku. Podkreślił konieczność dostosowania projektów do priorytetów UE, takich jak zrównoważony rozwój, innowacje i cyfryzacja. Kolejne wystąpienie prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) Pana Tomasza Nawrockiego stanowiło kompleksowy przegląd programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 oraz jego ewolucji w kontekście wcześniejszych perspektyw finansowych. Pan Prezes przedstawił również aktualny stan realizacji Programu oraz harmonogram planowanych naborów wniosków. Następnie Pan Dariusz Nieć (Departament Wsparcia Rybactwa, ARiMR) omówił obowiązki sprawozdawcze i kontrolne po zakończeniu projektów, zwracając uwagę na najczęstsze błędy beneficjentów. Przedstawił także możliwości pozyskiwania środków z innych źródeł, m.in. programów regionalnych, funduszy środowiskowych oraz innych instrumentów finansowych. Ostatnia, trzecia sesja tego dnia poświęcona była kwestiom zdrowotnym ryb łososiowatych i była jed-

ną z najbardziej merytorycznych i interdyscyplinarnych części konferencji. Eksperci z instytucji weterynaryjnych, naukowych i firm biotechnologicznych omówili aktualne wyzwania, innowacyjne metody diagnostyczne oraz praktyczne rozwiązania wspierające dobrostan ryb w akwakulturze. Wystąpienie Pani Izabeli Handwerker (Państwowy Inspektorat Weterynarii w Bielsku-Białej) miało charakter ekspercki i edukacyjny, koncentrując się na obowiązujących przepisach, procedurach oraz praktycznych działaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem chorób zakaźnych ryb w Polsce. Prelegentka przedstawiła rolę lekarzy weterynarii i specjalistów ds. zdrowia zwierząt wodnych w kontekście prawa unijnego, zwłaszcza rozporządzenia 2016/429 („Prawo o zdrowiu zwierząt”) oraz jego aktów wykonawczych. Kolejne wystąpienie Pani Elżbiety Jagielskiej (Instytut Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im. M. Mossakowskiego PAN) było poświęcone nowoczesnym rozwiązaniom w zwalczaniu infekcji bakteryjnych u ryb łososiowatych, ze szczególnym uwzględnieniem jersiniozy, tzw. choroby czerwonego pyska (ERM), wywoływanej przez *Yersinia ruckeri*. Prelegentka przedstawiła mechanizmy zakażenia, objawy kliniczne, źródła infekcji oraz trudności w leczeniu tej choroby, która w intensywnych hodowlach może prowadzić do strat sięgających nawet 70% obsad. Następnie Pani Joanna Tkaczewska (Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie) opowiedziała zebrany o zastosowaniu hydrolizatów białek rybnych (FPH) w akwakulturze jako naturalnych składników pasz wspierających zdrowie ryb. Ostatnią prelegentką tego dnia była Pani Patrycja Ciborowska (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie). Jej prezentacja dotyczyła innowacyjnego zastosowania muzyki w akwakulturze jako narzędzia poprawy dobrostanu ryb i efektywności produkcji. Autorka przedstawiła argumenty za wprowadzeniem muzyki jako elementu wzbogacającego środowisko hodowlane, podkreślając jej niskie koszty i potencjał redukcji stresu.

Fot. 2. Sesja „Kariera i rozwój zawodowy w branży akwakultury”

Trzeci, ostatni dzień obejmował dwie sesje. Pierwsze wystąpienie w pierwszej sesji, zatytułowane było „*Złap klienta na haczyk – jak skutecznie promować pysznego lokalnego pstrąga*”. Głównym jego celem było pokazanie, jak skutecznie budować wizerunek pstrąga jako produktu lokalnego, zdrowego i atrakcyjnego konsumentom. Zaprezentowano konkretne strategie budowania marki lokalnego produktu, podkreślając znaczenie estetyki wizualnej oraz spójności komunikacyjnej. Zwrócono uwagę na rosnącą rolę mediów społecznościowych i influencerów w kształtowaniu decyzji zakupowych. Wystąpienie to miało charakter inspirujący, a jednocześnie praktyczny – uczestnicy otrzymali zestaw narzędzi do wdrożenia w swoich gospodarstwach. Kolejne wystąpienie Pana Tomasza Kulikowskiego (Morski Instytut Rybactwa – PIB) dotyczyło czynników wpływających na decyzje zakupowe konsumentów w Polsce i wybranych krajach UE i było dogłębną analizą zachowań konsumenckich na rynku ryb w Polsce i wybranych krajach UE. Wystąpienie koncentrowało się na czynnikach wpływających na decyzje zakupowe, trendach konsumpcyjnych oraz wyzwaniach stojących przed producentami pstrąga w kontekście konkurencji z łososiem atlantyckim. Sesję zamknęła prezentacja pt. „*Monitoring zdrowia ryb i dobrostanu z wykorzystaniem AI i technologii obrazowania*” Pana Petra Cisařa (Uniwersytet Południowoczeski w Czeskich Budziejowicach). Ta sesja była jednym z najbardziej zaawansowanych technologicznie punktów programu konferencji, prezentując nowoczesne podejście do monitorowania zdrowia ryb łososiowatych w warunkach hodowlanych. Pan Petr Cisař przedstawił koncepcję tzw. precision fish farming – precyzyjnej hodowli ryb opartej na danych, automatyzacji i sztucznej inteligencji. Wystąpienie obejmowało szeroki zakres narzędzi i metod: monitoring środowiskowy i behawioralny, wykorzystanie kamer, sonarów, aktywnych znaczników, dronów podwodnych, obrazowania satelitarnego i eDNA do śledzenia parametrów wody, zachowań ryb i obecności patogenów, systemy wizyjne i AI, zastosowanie kamer stereo i algorytmów YOLO do szacowania biomasy, długości i masy ryb oraz wykrywania objawów chorobowych, takich jak Red Mark Syndrome (RMS), grzybiczy wirusa KHV. Ostatnia sesja „*Kariera i rozwój zawodowy w branży akwakultury*” stanowiła inspirujące zakończenie konferencji, skupiając się na praktycznym wsparciu hodowców przez instytucje naukowe i promocji programów edukacyjnych (fot. 2).

Prof. dr hab. Zdzisław Zakęś

Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza – PIB

Na podstawie relacji Pani Marty Walkusz (Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych)

Zdjęcia – Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych

Konferencja nauka-praktyce

pt. „Kot mięsożerca – instynkt łowcy czy świadomy wybór?”

W ramach prowadzonej przez Katedrę Żywienia Zwierząt i Rybactwa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie Szkoły Żywienia Zwierząt, 10 października 2025 roku odbyła się w Centrum Kongresowym URK w Krakowie konferencja nauka-praktyce, dotycząca żywienia kotów pt. **„Kot mięsożerca – instynkt łowcy czy świadomy wybór?”** W wydarzeniu wzięło udział prawie 120 osób, głównie hodowców, behawiorystów, przedstawicieli firm produkujących karmy dla psów i kotów, specjalistów żywienia, ale także lekarze weterynarii, pracownicy naukowcy oraz studenci.

Celem konferencji było podsumowanie najnowszej wiedzy i praktyki w dziedzinie nauki o żywieniu i zachowaniu pokarmowych kotów. Skupiono się na potrzebach żywieniowych kotów, uwzględniając ich metabolizm i specyficzne przystosowania do mięsożerności. Omówiono plusy i minusy stosowania różnych sposobów żywienia, choroby wymagające specjalistycznego żywienia oraz terapie behawioralne zaburzeń odżywiania kotów.

Wykładowcami byli specjaliści z Holandii, Francji, Niemiec i Polski. Wykład inauguracyjny pt. „Czy kot jest stworzony do jedzenia myszy?” rozpoczął dr Guido Bosch, DVM PhD, z Wageningen University & Research, w Holandii, w którym przedstawił ewolucję żywienia tego gatunku ze szczególnym uwzględnieniem anatomii i fizjologii żywienia oraz zachowań pokarmowych kotów. W kolejnym wykładzie pt. „Jakie są

konsekwencje metaboliczne mięsożerności?” dr Sara Houmady, DVM PhD, z UniLaSalle, ISFM AdvCertFB, z Francji szczegółowo wyjaśniła specyficzne potrzeby metaboliczne kotów i związane z tym zapotrzebowanie pokarmowe na składniki pochodzące głównie z produktów pochodzenia zwierzęcego. Wskazała również konsekwencje zdrowotne związane z obligatoryjną mięsożernością u kotów. W wykładzie „Nature’s best” – czy wzorce zachowań dzikich kotowatych to dobry wyznacznik dobrostanu kota domowego? dr Marcin Przybyło oraz dr Olga Lasek, z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, omówili najważniejsze zachowania pokarmo-

we kotów oraz wyniki badań własnych związanych z opracowaniem technologii produkcji karm mokrych z całych tuszek mysich dla kotów. Z kolei dr Anna Lineva, DVM PhD, ECVCN Diplomate (EBVS), z Niemiec z dużą precyzją praktycznie podsumowała sposób żywienia domowego kotów, przedstawiając wiele przepisów oraz plusów i minusów stosowania tego sposobu żywienia. Dr n. wet. Agnieszka Kurosad, R&D Vet Planet sp. z o.o., długoletni pracownik Wydziału Medycyny Weterynaryjnej we Wrocławiu, praktykujący dietetyk, omówiła najważniejsze zagadnienia dotyczące „Białka w diecie chorego kota”, opisując wiele ciekawych przypadków klinicznych, gdzie poziom białka w diecie kotów był mocno modyfikowany. Na zakończenie dr n. wet. Jagna Kudła, behawiorystka, SGGW Warszawa omówiła terapie behawioralne zaburzeń odżywiania u kotów, przytaczając wiele analizowanych przez siebie przypadków, które wykazały, jak nieprawidłowe żywienie kotów może wpływać na ich zachowanie oraz jak odpowiednim postępowaniem żywieniowym można modyfikować nieprawidłowe zachowania kotów.

Dr inż. Olga Lasek

Kongres *Bonum Animalis Salutem* (BAS)

Jubileusz 70-lecia Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt poprzedzał PIERWSZY OGÓLNOPOLSKI KONGRES BONUM ANIMALIS SALUTEM – „BAS – Dobrostan zwierząt gospodarskich wymóg i potrzeba naszych czasów”. Wydarzenie, które miało miejsce w Szczecinie, w terminie 29-30 listopada 2025 r. organizowane było w ramach współpracy Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie oraz Stowarzyszenia Producentów Sektora Rolno-Spożywczego VERUS.

Głównym celem kongresu było stworzenie twórczej i merytorycznej przestrzeni do wspólnej dyskusji w gronie naukowców i praktyków, osób zajmujących się szeroko rozumianą produkcją zwierzęcą, odpowiedzialnych za prawidłowy jej przebieg. To założenie udało się zrealizować dzięki licznej publiczności i profesjonalnym wystąpieniom. Swoje prelekcje wygłosili wybitni specjaliści z różnych dziedzin jak zoohigiena zwierząt, medycyna weterynaryjna, hodowla i genetyka zwierząt: dr hab. Agnieszka Śmieszek, prof. UPWr, dr Maciej Kuczkowski i prof. dr hab. Zbigniew Dobrzański z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, prof. dr hab. Anna Wójcik z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, prof. dr hab. inż. Marcin Gołębiowski, prof. SGGW ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, prof. dr hab. Sylwester Świątkiewicz z Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie oraz dr hab. Ewa Sell-Kubiak z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Temat stosowania współczesnych procedur w zakresie dobrostanu zwierząt gospodarskich został wzbogacony o informacje dotyczące koncepcji Jednolitego Systemu Szkolenia jako niezbędnego standardu w efektywnym systemie zarządzania produkcją zwierzęcą. Kwestie rozwoju i promocji kształcenia oraz doszkalania kadry zarządzającej i personelu operacyjnego polskich przedsiębiorstw z zakresu dobrostanu zwierząt gospodarskich w całym cyklu produkcji zostały zaprezentowane przez Pana Dariusza Sikorskiego, Panią Agnieszkę Demichowicz i Pana Sławomira Kozieła z Instytutu Badań Edukacyjnych.

Mgr inż. Elżbieta Gałęska

Mikołajki wśród zwierzaków

Dnia 16 grudnia 2025 r. na Wydziale Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki UP w Lublinie odbyły się tradycyjne już Mikołajki wśród zwierzaków. Była to akcja skierowana do zwierząt, które na co dzień towarzyszą studentom i pracownikom Uniwersytetu. Celem wydarzenia było nie tylko wręczenie świątecznych upominków, ale także zwrócenie uwagi na dobrostan zwierząt oraz okazanie im wdzięczności za ich codzienną „pracę”.

W trakcie Mikołajek przygotowane prezenty trafiły do alpaki, koni oraz zwierząt przebywających w Strefie Animaloterapii. Wśród upominków znalazły się między innymi kolejne piłki, które cieszą się dużym zainteresowaniem zwierząt i zachęają je do aktywności oraz zabawy. Jak podkreślił dr inż. Krzysztof Kowal, przewodniczący Zespołu ds. Wizerunku i Promocji Wydziału i jednocześnie organizator wydarzenia: *Zwierzęta również odczuwają radość i potrzebują odpowiedniej stymulacji, stąd nasza tradycja wręczania prezentów. To bezpośrednio wpływa na ich samopoczucie oraz jakość współpracy z człowiekiem.*

Podczas akcji uczestnicy mieli okazję aktywnie spędzić czas ze zwierzętami – wyprowadzić alpaki na spacer, wycesać konia czy po prostu побыć w ich towarzystwie.

Mikołajki wśród zwierzaków to także dobra okazja, aby przypomnieć, jak istotny jest dobrostan zwierząt w procesie dydaktycznym. Zwierzęta, które czują się bezpieczne i zaopiekowane, chętniej współpracują, a zajęcia z ich udziałem stają się bardziej wartościowe i efektywne.

Zdjęcia: Zuzanna Skwarek DRiP/UPwL

Informacje zaczerpnięte ze strony: <https://up.lublin.pl/biologia/mikolajki-wsrod-zwierzakow/>

Symposium pt. „Wpływ stresu na zachowanie ludzi i zwierząt”

Komitety Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk współorganizował Symposium „Wpływ stresu na zachowanie ludzi i zwierząt”, które odbyło się 18 grudnia 2025 roku i zgromadziło przed monitorami ponad 110 uczestników z całej Polski. Symposium, już piąte poświęcone mechanizmom odpowiedzi stresowej, współorganizowali członkowie Polskiego Towarzystwa Neuroendokrynologii wraz z naukowcami z Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, Komisji Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynarii PAU. Dzięki udostępnieniu platformy MS TEAMS przez Dziekana Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, symposium zostało przeprowadzone bez zakłóceń. Uczestnicy Symposium otrzymali certyfikaty potwierdzające czynny udział w obradach.

Uczestnicy mogli wysłuchać wykładów o istocie reakcji stresowych u ludzi i zwierząt, towarzyszących im emocjach oraz ich pozytywnymi i negatywnymi skutkami. Wykładowcy przedstawili także sposoby radzenia sobie z emocjami, które w tym przedsięwziętym czasie mogły ułatwić kontakty w pracy zawodowej i spotkaniach rodzinnych.

Po rozpoczęciu Symposium przez Panią Prof. Agnieszkę Marczak, Dziekan Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, wygłoszono cztery wykłady:

1. „Nie lubię poniedziałków, czyli stres w laboratorium” – prof. Marek Wieczorek, dr Anna Kobrzycka z Uniwersytetu Łódzkiego.
2. „Reassessment of stress in animals: A challenge to the simplistic paradigm” – prof. Colin Scanes University of Wisconsin Milwaukee, USA.
3. Mgr Helena Kozić INTEGRA-MENTE Centrum Terapii Poznawczo-Behawioralnej w Krakowie: „Regulacja emocji w stresie” – mgr Helena Kozić z INTEGRA-MENTE Centrum Terapii Poznawczo-Behawioralnej w Krakowie.
4. „Mroczne oblicze insulinooporności mózgowej” – prof. Wojciech Bik Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie.

Po wykładach uczestnicy wzięli udział w panelu dyskusyjnym i podzielili się swoimi sposobami łagodzenia reakcji stresowej u ludzi i zwierząt.

Symposium zakończył Prof. Tomasz Szwachkowski Przewodniczący Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk.

Organizatorzy:

Prof. dr hab. Krystyna Koziec URK w Krakowie

Dr hab. Aleksandra Gilis-Januszewska – Prezes Polskiego Towarzystwa Neuroendokrynologii

Prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski – Przewodniczący Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN

Dr hab. Marek Wiczorek, prof. UŁ

Prof. dr hab. Krystyna Koziec

Jubileusz 70-lecia Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Rok 2025 zapisał się w historii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie jako czas szczególny – jubileusz 70-lecia Uczelni. Czas ten stał się nie tylko okazją do wspomnień, lecz przede wszystkim do pokazania, że Uniwersytet konsekwentnie się rozwija, umacnia swoją pozycję naukową i społeczną, jak też kreśli odważne plany na przyszłość.

Miniony rok przyniósł ważne potwierdzenie jakości prowadzonych badań i kształcenia – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie znalazł się w światowych rankingach szkół wyższych takich jak Times Higher Education, GRAS by Subject oraz CWTS Leiden Ranking, umacniając swoją pozycję na arenie międzynarodowej.

Istotnym kierunkiem działań było wzmacnianie współpracy z szeroko pojętym środowiskiem branżowym. Podpisano m.in. umowę z Polskim Stowarzyszeniem Hodowców Pszczół Buckfast, Stowarzyszeniem Naukowo-Technicznym Inżynierów i Techników Ogrodnictwa czy Wojewódzkim Inspektorem Weterynarii w Lublinie. Wieloletnia działalność Uniwersytetu została doceniona przez władze regionalne – Uczelnia została odznaczona medalem 550-lecia Województwa Lubelskiego. Rok 2025 to także rozwój współpracy na rzecz ochrony środowiska i ekosystemów. Podpisano porozumienie z Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Lublinie. Pracownicy Uniwersytetu zostali powołani do Rady Naukowej Poleskiego Parku Narodowego, poszerzając w ten sposób zakres współpracy UPL w obszarze ochrony środowiska. Uniwersytet stale umacnia swoją pozycję branżową. Ministerstwo Rolnictwa wsparło badania Uniwersytetu w zakresie rolnictwa ekologicznego, podkreślając ich znaczenie dla zrównoważonego rozwoju sektora.

O roli i znaczeniu osiągnięć naukowców Uniwersytetu mówił rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk w wywiadzie dla „Kuriera Lubelskiego”, podkreślając istotny dla gospodarki kraju, a także świata, wpływ badań prowadzonych na Uczelni. Symbo-

licznym uhonorowaniem dorobku akademickiego było nadanie ulicom na osiedlu Felin w Lublinie na terenie gospodarstwa doświadczalnego imion profesorów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Kamieniem milowym w rozwoju infrastruktury badawczej w roku 2025 było otwarcie Centrum Fenomiki Roślin – nowoczesnej jednostki wspierającej zaawansowane badania naukowe wykorzystywane w agrobioinżynierii i ogrodnictwie.

Rok jubileuszowy obfitował w sukcesy naukowców i studentów: pracownicy Uniwersytetu zostali uhonorowani prestiżową nagrodą MNiSW. Sukcesem zakończył się również udział badaczy Uniwersytetu w IX edycji konkursu „Doktorat Wdrożeniowy”. Najlepsi studenci otrzymali stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz stypendia Marszałka Województwa Lubelskiego. Międzynarodowe uznanie przyniósł także srebrny medal przyznany zespołowi naukowców UPL zdobyty podczas 124. Międzynarodowych Targów Wynałazków CONCOURS LÉPINE w Paryżu. Badania prowadzone na Uniwersytecie były silnie powiązane z praktyką gospodarczą, czego przykładem był udział profesora UPL we współtworzeniu nowego krajowego systemu jakości żywności TAQ.

Podczas całego roku 2025 szczególną wagę przykładano do edukacji młodych pokoleń – wystartował projekt EduBus – Mobilny Demonstrator Nauki. Podpisano także listy intencyjne deklarujące współpracę ze szkołami średnimi.

Jubileusz 70-lecia stał się okazją do sportowej integracji społeczności akademickiej – odbyły się liczne turnieje, rajd rowerowy „70 km na 70-lecie” oraz Bieg 70-lecia Uniwersytetu.

Patrząc w przyszłość, pozyskano środki na innowacyjne projekty badawcze i infrastrukturalne, w tym Laboratorium Biostymulatorów i Bioprotektantów oraz projekt specjalistycznej infrastruktury dla kierunków praktycznych.

Z okazji jubileuszu otwarto ogród dendrologiczny, który stał się trwałym wpisem w historię Uniwersytetu.

W Roku Jubileuszowym Uniwersytet aktywnie uczestniczył w życiu regionu, m.in. podczas Lubelskiego Festiwalu Nauki, wydarzenia „Lato z Radiem” oraz inicjatyw integracyjnych i kulturalnych, takich jak innowacyjne Majówka z Ziołami, czy KozioJoga lub tradycyjne, międzyuczelniane Lublinalia. Dla studentów otwarto nową przestrzeń do odpoczynku, sprzyjającą integracji społeczności akademickiej.

Uczelnia umacniała kontakty ogólnopolskie z uniwersytetami, goszcząc członków posiedzenia KRASP oraz uczestnicząc w Forum Ekonomicznym w Karpaczu. Szczególnym momentem było nobilitowanie zasłużonych profesorów UPL jak też wieloletnich współpracowników Uniwersytetu poprzez nadanie tytułów doktora honoris causa.

Rok Jubileuszowy zwieńczyły uroczyste inauguracje nowego roku akademickiego – zarówno w ramach Związku Uczelni Lubelskich, jak i w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

Rok 2025 był czasem intensywnym, różnorodnym i pełnym znaczących wydarzeń – jubileuszem, który pokazał, że 70 lat tradycji to solidny fundament pod kolejne dekady rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Zachęcamy do odwiedzenia zakładki Jubileuszu Uniwersytetu.

Dział Rekrutacji i Promocji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Seminarium Naukowe „Dobrostan świń w zrównoważonym systemie produkcji zwierzęcej”

W dniach 10-13 lutego 2026 roku w Ustroniu odbyło się Seminarium Naukowe w ramach XVIII Szkoły Zimowej im. prof. dr. hab. Mariana Różyckiego, którego tematem przewodnim był „Dobrostan świń w zrównoważonym systemie produkcji zwierzęcej”.

Fot. 1. Powitanie uczestników XVIII Szkoły Zimowej przez dr. hab. inż. Grzegorza Żaka, prof. IZ PIB

Głównym organizatorem Seminarium był Instytut Zootechniki Państwowego Instytut Badawczy w Krakowie – Zakład Hodowli Świń. Współorganizatorami byli: Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie – Katedra Nauk o Zwierzętach Monogastrycznych – Pracownia Hodowli Trzody Chlewnej oraz Katedra Genetyki, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – Katedra Hodowli i Żywienia Zwierząt oraz Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS. Wydarzenie zostało objęte Patronatem Honorowym przez Przewodniczącego Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk prof. dr. hab. Tomasza Szwaczkowskiego, Prezes Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. M. Oczapowskiego prof. dr. hab. Annę Wójcik, Rektora Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie prof. dr. hab. Arkadiusza Termana, Dziekan Wydziału Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt Szkoły Główny Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie prof. dr. hab. Justynę Więcek oraz Dyrektora Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego w Krakowie dr. inż. Tomasza Jacka.

Fot. 2. Otwarcie Seminarium Naukowego przez dr. inż. Tomasza Jacka, Dyrektora Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie

Wśród 95 uczestników Seminarium Naukowego znaleźli się pracownicy naukowcy z uniwersytetów i instytutów badawczych, przedstawiciele hodowców świń, doradztwa rolniczego, Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, jak również pracownicy firm związanych z hodowlą, produkcją pasz i dodatków paszowych, ubojem, przetwórstwem mięsa wieprzowego i handlem. Zebranych gości powitał dr hab. Grzegorz Żak, prof. IZ, Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, a oficjalnego otwarcia Seminarium dokonał dr inż. Tomasz Jacek – Dyrektor Instytutu Zootechniki PIB.

Podczas Seminarium odbyły się trzy sesje plenarne, podczas których wygłoszonych zostało 9 referatów, z czego 8 dotyczyło zagadnień ściśle związanych z szeroko pojętym dobrostanem świń. Tematyka obejmowała zagadnienia związane z dobrostanem świń jako zwierząt modelowych i gospodarskich, metodami jego doskonalenia, wpływem szkodliwych gazów na użytkowość rozplodową świń, występowaniu schorzeń układu pokarmowego wywołanych niskim poziomem dobrostanu, bioasekuracją, czy też tworzeniem etogramów jako elementów rzetelnej oceny zachowań świń. Wykładowcami byli przedstawiciele ośrodków naukowych oraz firm współpracujących z hodowcami z terenu całego kraju (Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego PIB w Warszawie, Instytut Zootechniki PIB w Krakowie, Firma Goodvalley Agro S.A. w Przechlewie, Firma DDD-1 z Bielska-Białej). Referat wprowadzający przygotowany przez Firmę Lider

Sp. z o.o. w Krakowie dotyczył oceny ryzyka i możliwości ubezpieczeń w produkcji zwierzęcej i roślinnej. Ostatnią sesją Seminarium Naukowego była sesja praktyki hodowlanej, podczas której zostały zaprezentowane osiągnięcia hodowców świń. Swoje gospodarstwo prezentował hodowca Adam Zboina z województwa mazowieckiego, natomiast dr Jakub Borkowski z Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS przedstawił osiągnięcia hodowli Romana Grzywińskiego z województwa kujawsko-pomorskiego. Po każdym z wystąpień prowadzona była długa i ożywiona dyskusja świadcząca o dużym zainteresowaniu prezentowaną tematyką. Uczestnicy podkreślali wysoki poziom merytoryczny Seminarium, inspirujący do podejmowania działań na rzecz poprawy dobrostanu świń i poszerzający wiedzę fachową w tym zakresie oraz kierowali do Organizatorów słowa uznania za profesjonalne przygotowanie całości spotkania.

Fot. 3. Uczestnicy Seminarium Naukowego

W trakcie Seminarium odbywała się degustacja wyrobów i specjałów wyprodukowanych z tusz świń rasy złotnickiej białej, złotnickiej pstrej i puławskiej pochodzących z Gospodarstwa Rolnego „Pstra Wybiegana” Bożeny Dąbrowskiej i Macieja Feddka – Rolniczy Handel Detaliczny, Złotnickie Specjały Nasiadek – Rolniczy Handel Detaliczny, firm Nowicki Naturalnie – Producent Tradycyjnych Wędlin i „JK” Sp. z o.o. Zakład Mięсны Jasiołka, jak również wyrobów wędliniarskich z Zakładów Mięсных Animex Sp. z o.o. Oddział w Ełku.

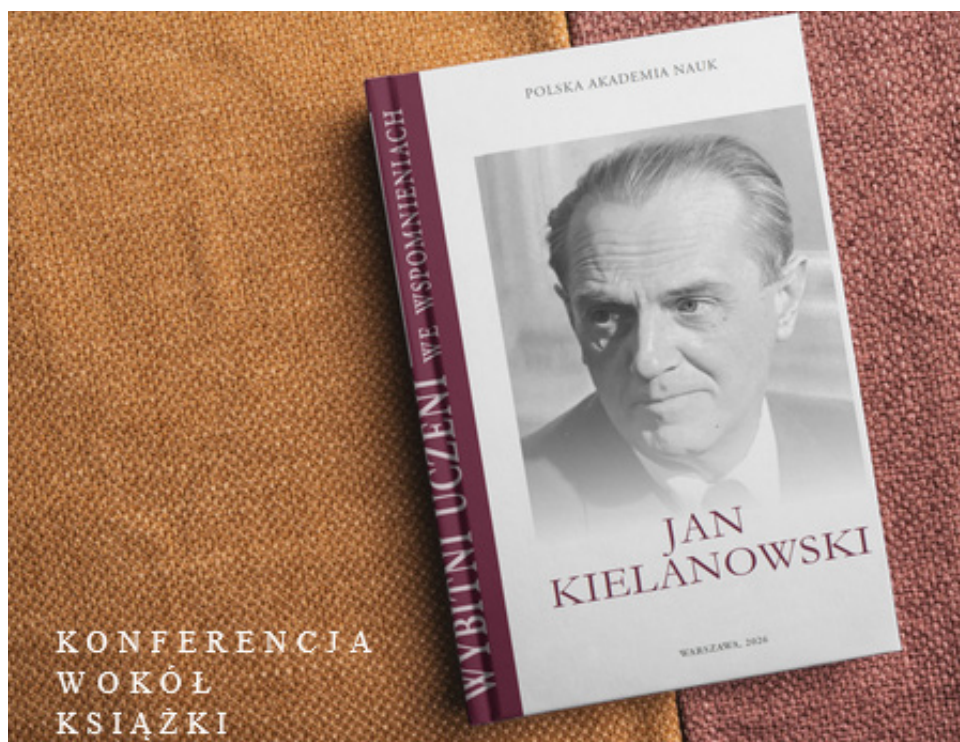
Fot. 4. Uczestnicy Seminarium Naukowego

Organizację Seminarium wsparli: Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu – Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie oraz firmy „JK” sp. z o.o. Zakład Mięсны Jasiołka, AdiFeed Sp. z o.o. i Addicoo Group S.R.O.

*Dr hab. inż. Grzegorz Żak, prof. IZ
Zdjęcia – dr inż. Aurelia Mucha*

Konferencja naukowa, która odbyła się w Dniu Nauki Polskiej, 19 lutego 2026 r. w Pałacu Staszica w Warszawie

Spotkanie konferencyjne zorganizowane przez PAN poświęcone było pamięci wybitnego naukowca z zakresu zootechniki, intelektualisty i działacza opozycji demokratycznej, twórcę Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłonnie w osobie Pana Profesora dr hab. Jana Kielanowskiego w wydanej na tę okoliczność publikacji z serii „Wybitni uczeni we wspomnieniach”, udostępnionej przez Biuro Upowszechniania Nauki i Wydawnictw PAN, Warszawa, 2026, ISBN: 978-83-68418-37-8.

KONFERENCJA
WOKÓŁ
KSIĄŻKI

Spotkanie odbyło się z inicjatywy prof. dr. hab. Romualda Zabielskiego (członek rzeczywisty PAN) w dwóch panelach.

Panel pierwszy pt. „Równanie Kielanowskiego” poświęcony był dokonaniom naukowym i organizacyjnym Profesora Jana Kielanowskiego, w którym uczestniczyli prof. dr. hab. Eugeniusz R. Grela (UP w Lublinie, obecny przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Zootechniki, której prof. J. Kielanowski był pierwszym przewodniczącym w latach 1956-58), dr hab. Monika Stanny, prof. Instytutu (Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN), prof. dr. hab. Romuald Zabielski (SGGW, członek PAN, główny *spiritus movens* tego spotkania), prof. dr. hab. Andrzej Herman (obecny dyrektor IFiŻZ PAN w Jabłonce), pod czujnym przewodnictwem Pani prof. dr. hab. Małgorzaty Szumacher (UP w Poznaniu, czł. koresp. PAN, obecnie przewodniczy RN w IFiŻZ PAN w Jabłonce).

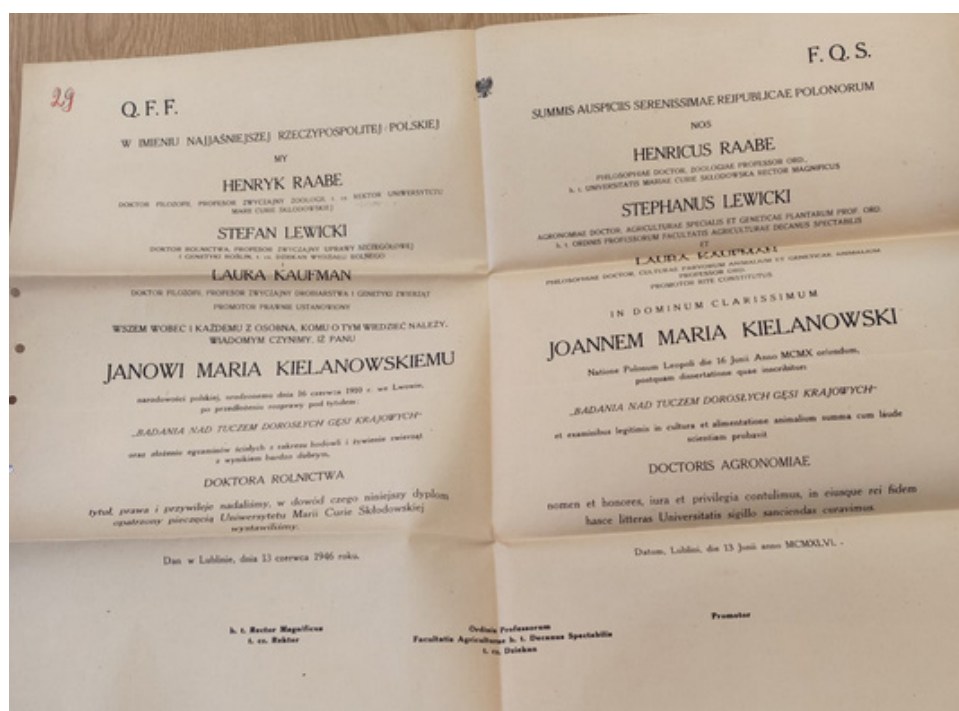
Panel drugi pod hasłem „**Bardzo dobry człowiek w niezbyt dobrych czasach**” poświęcony dokonaniom polityczno-społecznym Profesora Jana Kielanowskiego, w którym uczestniczyli prof. dr. hab. Teresa Zaniewska (Katedra Edukacji i Kultury na Wydziale Nauk Społecznych SGGW), Marek Kunicki-Goldfinger (historyk, znający osobiście Profesora) i Andrzej Celiński (polityk i socjolog, znający osobiście Profesora), a prowadzącym był pan prof. dr. hab. Andrzej Friszke (historyk, członek PAN).

Fot. 1. Członkowie webinarium pierwszego panelu w sali lustrzanej pałacu Staszica w Warszawie: od lewej: M. Szumacher, E.R. Grela, M. Stanny, R. Zabielski, A. Herman (Zdjęcie – Paweł Kołodziejcki)

Fot. 2. Członkowie drugiego panelu w pałacu Staszica w Warszawie: od lewej A. Friszke, A. Celiński, T. Zaniewska, M. Kunicki-Goldfinger (Zdjęcie – Romuald Zabielski)

Fot. 3. Dyplom doktorski Jana Kielanowskiego (archiwum UMCS w Lublinie, Zdjęcie – E.R. Grela)

Podczas dyskusji i wystąpień osób zebranych podczas tego spotkania, m.in. wnuka pana Profesora, ostatniej doktorantki w osobie obecnej prof. dr hab. S. Smulikowskiej, współpracownika Profesora w osobie prof. dr hab. B. Pastuszewskiej i wielu innych uczestników poruszano bardzo wiele interesujących wydarzeń z życia i działalności Profesora Jana Kielanowskiego. Przytoczono, m.in. temat pracy doktorskiej, wykonanej w 1946 roku w Lublinie oraz pokazano stosowny dyplom (Fot. 3). Podkreślano zasługi Profesora w rodzącej się w latach 70. ubiegłego wieku opozycji demokratycznej oraz dokonaniach w zakresie żywienia zwierząt i przemian energetycznych, włącznie w dotychczas funkcjonującym „równaniem Kielanowskiego”.

Podsumowania konferencji dokonał prof. dr hab. Andrzej Rychard, zaś po zakończeniu obrad przewidziano lunch i rozmowy kularowe. Uczestnicy otrzymali egzemplarz książki.

Prof. dr hab. Eugeniusz.R. Grela

Tytuły i stopnie naukowe

DOKTORATY

Dr Paulina Szulc (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu dnia 17.10.2025 r.

Tytuł rozprawy: „Poziom produkcji metanu oraz stopień biouwodorowania nienasyconych kwasów tłuszczowych w żwaczu jagniąt otrzymujących dodatki nośników biologicznie aktywnych substancji”

Promotor rozprawy: prof. dr hab. Adam Cieślak

Dr Patrycja Oberska-Łuszczewska (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo ZUT w Szczecinie dnia 29.10.2025 r.

Tytuł rozprawy: „Rola akwaporyn (AQPs) w układzie rozrodczym i w produkcji wysokiej jakości nasienia u buhajów (*Bos taurus*)”

Promotor rozprawy – dr hab. inż. Katarzyna Michałek prof. ZUT

Dr Jakub Woźniak (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu dnia 14.11.2025 r.

Tytuł rozprawy: Identyfikacja markerów genetycznych i epigenetycznych związanych z występowaniem przepukliny pępkowej świń

Promotor rozprawy: prof. dr hab. Joanna Nowacka-Woszek

Dr Kinga Szczepanik (Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy) – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Instytutu Zootechniki PIB dnia 15.12.2025 r.

Tytuł rozprawy: „Wpływ mączki z larw muchy *Hermetia illucens* i astaksantyny na wyniki produkcyjne, status zdrowotny oraz strukturę i funkcjonalność przewodu pokarmowego świń”

Promotor rozprawy – prof. dr hab. Małgorzata Świątkiewicz

Promotor pomocniczy – dr hab. Piotr Dobrowolski, prof. UMCS

Dr Ewelina Maria Berbeć (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu) – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo UP we Wrocławiu dnia 16.12.2025 r.

Tytuł rozprawy: „Zmiana podatności pszczoły miodnej *Apis mellifera* L. na zakażenie *Nosema ceranae* pod wpływem pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz”

Promotor rozprawy – prof. dr hab. inż. Adam Roman

Promotor pomocniczy – dr hab. inż. Paweł Migdał, prof. UPWr

Dr Jakub Urban – (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo SGGW w Warszawie dnia 13.01.2026 r.

Tytuł rozprawy: „Wpływ dodatku koncentratu włókna surowego na jakość fizykochemiczną paszy, dobrostan, mikrobiotę jelita ślepego, wyniki produkcyjne oraz jakość mięśni piersiowych brojlerów kurzych”

Promotor – dr hab. Kamila Puppel, prof. SGGW

Promotor pomocniczy – dr hab. Martyna Batarska

Dr lek. wet. Dominika Szkopek (Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego Polskiej Akademii Nauk w Jabłonie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego PAN dnia 17.02.2026 r.

Tytuł rozprawy: „Zmiany funkcjonalne i epigenetyczne jelit u kurcząt brojlerów w warunkach stresu immunologicznego indukowanego przez *C. perfringens* lub lipopolisacharyd *E. coli*”

Promotor rozprawy: prof. dr hab. inż. Paweł Konieczka

Promotor pomocniczy: dr hab. Marta Mendel, prof. SGGW

Pro memoria

Prof. dr hab. Marian Kaproń (1948-2026)

Z głębokim żalem żegnamy prof. dr. hab. Mariana Kapronia: wieloletniego pracownika Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, hipologa, organizatora krajowej hodowli koni i wielkiego miłośnika tych zwierząt, nauczyciela akademickiego, mentora.

Prof. dr hab. Marian Kaproń urodził się na Lubelszczyźnie. W latach 1965-70 studiował na Wydziale Zootechnicznym ówczesnej Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie). Jako najlepszy student, został szybko zauważony przez wykładowców, czego efektem było rozpoczęcie przez niego pracy w ówczesnym Zakładzie Hodowli Koni już w trakcie ostatniego roku nauki. Był wychowankiem prof. dr. hab. dr. hc.

Ewalda Sasimowskiego, pod okiem którego w 1974 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk rolniczych, po obronie dysertacji dotyczącej powtarzalności wyników maksymalnej siły uciągu koni. W 1982 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych na podstawie rozprawy o wpływie koni pełnej krwi angielskiej na hodowlę i produkcję koni wierzchowych i ogólnoużytkowych w Polsce. Kolokwium habilitacyjne odbyło się na Akademii Rolniczej w Krakowie. Tytuł naukowy profesora otrzymał natomiast w 1998 roku.

Kształcił się nie tylko w kraju, ale również za granicą, odbywając praktyki zawodowe i staże naukowe w Szwajcarii i Francji. Doskonała znajomość języka francuskiego pozwoliła mu na pięcioletnie zatrudnienie na Uniwersytecie w Batnie (Algieria), gdzie przebywał w latach 1985-1990. W tym też okresie wypromował 23 absolwentów z tytułem zawodowym ingénieur de conception. Wyjazd do Algierii wiązał się z rezygnacją z powierzonej mu funkcji prodziekana ds. studenckich i dydaktyki na macierzystym Wydziale, którą pełnił w latach 1984-1985. Po powrocie do kraju kontynuował pracę w Zakładzie Hodowli Koni, przekształconym następnie w Katedrę Hodowli i Użytkowania Koni. W Jednostkach tych pełnił funkcję kierownika w okresie od 1992 do 2008 roku. Od 2009 roku rozpoczął pracę w Katedrze Genetyki i Hodowli Koni Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Z Uczelnią tą był związany do osiągnięcia wieku emerytalnego.

Mimo zmiany miejsca zatrudnienia, osoba Profesora Mariana Kaprońa była i jest nadal kojarzona z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, gdzie m.in. wypromował sześciu doktorów, w tym czterech tworzących trzon obecnej Katedry Hodowli i Użytkowania Koni. W tej grupie znalazł się dr hab. Michał Pluta prof. uczelni, z rozprawą na temat znormalizowanej pracy i żywienia kuców felińskich, arabokoników i koników polskich. Kolejną osobą jest dr hab. Katarzyna Strzelec prof. uczelni, z rozprawą dotyczącą parametrów treningu i startów koni w rajdach długodystansowych, następnie – niedawno zmarły – dr inż. Krzysztof Bocian, z rozprawą o infrastrukturze i pogłowie koni utrzymywanych w masowo powstających prywatnych stadninach w Polsce, a także prof. dr hab. Iwona Janczarek z doktoratem na temat oceny stanu zaawansowania treningowego koni wyścigowych. Na Uniwersytecie w Siedlcach wypromował kolejnych trzech doktorów. Był również promotorem ponad 100 prac magisterskich.

Jako członek Rady Naukowej Roztoczańskiego Parku Narodowego, przez wiele lat angażował się w opiekę naukową nad rezerwatową hodowlą koników polskich.

Prof. dr hab. Marian Kaproń (pierwszy od lewej) podczas kontroli koników polskich na groblach Stawów Echo w Roztoczańskim Parku Narodowym

Dodatkową motywacją do pracy była w tym przypadku wielka pasja, jaka towarzyszyła właśnie tej rasie koni. Zainicjował i prowadził również nadzór nad ostoją koni biłgorajskich w Krajobrazowym Parku „Łasy Janowskie”. Naturalną konsekwencją tych działań był fakt, że koniki polskie i konie biłgorajskie stały się tematem licznych prac naukowych i popularnych nt. aklimatyzacji do warunków naturalnych, behawioru, wzrostu i rozwoju oraz użytkowania. Inicjatorem przeważającej części tych badań był właśnie Pan Profesor Marian Kaproń.

Przez całe życie zawodowe Pana Profesora pasjonowały badania hipologiczne o charakterze aplikacyjnym. Jego głównym założeniem była praca naukowa, która znajdzie w pełni zastosowanie w praktyce. Odniósł w tym przypadku sukces. Opracowane naukowo metody oceny zaawansowania treningowego koni wyścigowych i sportowych były stosowane przez wielu trenerów, a Pan Profesor zaczął być kojarzony z oceną wysiłku tych zwierząt na podstawie pracy serca. Z Jego wskazówek korzystał m.in. słynny dżokej i trener koni wyścigowych – Mieczysław Mełnicki. O porady prosili też jeźdźcy długodystansowi, jak również Prezes Polskiego Związku Jeździeckiego, podczas zgrupowania kadry narodowej WKKW przed Olimpiadą w Atlancie.

Najważniejsze były jednak zawsze kwestie hodowli koni półkrwi, a zwłaszcza uwielbianych przez niego koni małopolskich, co łączyło się z przywiązaniem do Stada Ogierów w Białce k. Krasnegostawu. W tym obszarze analizował nie tylko odziedziczalność cech użytkowych i wartość hodowlaną tych koni, ale też podjął się opracowania metod oceny pokroju i modyfikacji istniejących wówczas prób dzielności ogierów ras gorącokrwistych. Te ostatnie działania były możliwe dzięki uzyskaniu finansowania, a następnie kierowaniu projektem badawczym nt. opracowania cech użytkowych i pokrojowych koni półkrwi. Jako jedyny w kraju, publikował wraz z lubelskim zespołem, wyniki badań nad kłusującymi końmi wyścigowymi.

Profesor Marian Kaproń był doskonałym, cierpliwym i wyrozumiałym nauczycielem akademickim. Jako studenci czuliśmy respekt, szacunek, ale i sympatię. Jego poczucie humoru było powszechnie znane i cenione. Jak mantrę powtarzał nam, że dokąd nie zrozumiecie konieczności przestrzegania etapów pracy hodowlanej i dokąd nie sprecyzujecie celu hodowlanego, nie będziecie prawdziwymi hodowcami. Jego największym dziełem dydaktycznym było stworzenie specjalności na kierunku zootechnika o nazwie hodowla i użytkowanie koni. Specjalność ta stała się fundamentem obecnej „hipologii i jeździectwa” jako niezależnego kierunku, którego liczni absolwenci są znanymi fachowcami w dziedzinie koni. Za Jego kierownictwa Katedrą Hodowli i Użytkowania Koni zostały nabyte gorącokrwiste konie dydaktyczne, które służyły studentom przez długie lata. Powstała również kryta ujeżdżalnia na terenie Gospodarstwa Doświadczalnego w Felinie.

Profesor Marian Kaproń będzie też pamiętany przez absolwentów jako autor podręcznika akademickiego „Metody doskonalenia koni” zwanego powszechnie „czarną książeczką” spędzającą przed egzaminem sen z powiek wielu studentów. Opracował również trzy skrypty, słownik tematyczny oraz prawie 250 publikacji naukowych i popularnych. Prezentował wyniki badań własnych i kierowanego przez siebie zespołu na licznych konferencjach krajowych i zagranicznych. Często był zapraszany do wygłaszania wykładów wiodących, które cieszyły się ogromnym uznaniem. Jego ostatnim dziełem była natomiast książka pt. „Koń w polskiej wojskowości” jako wyraz uмиłowania Pana Profesora do historii Polski, militariów i oczywiście koni. W książce można znaleźć dedykację dla rodziny, którą Marian Kaproń kochał ponad wszystko. Z Jego największą przyjaciółką życia – żoną Heleną, z którą przeżył 55 lat, wychował troje dzieci: bliźnięta Bartłomieja i Michała oraz córkę Katarzynę. Syn Bartłomiej poszedł śladami ojca. Uzyskał stopień doktora nauk rolniczych, a obecnie

pełni funkcję kierownika Ośrodka Hodowli Zachowawczej w Roztoczańskim Parku Narodowym.

Od rodziców, których niezwykle szanował, nauczył się solidności w pracy i doceniania ludzi pracujących uczciwie na różnych stanowiskach, od zwykłych rolników do naukowców. Sam wykazywał się dużymi zdolnościami, popartymi ogromną pracowitością. Będąc synem ogiernika, rozumiał głównie hodowców koni, ich problemy, nadzieje i marzenia, a oni, w zamian za to, odwdzięczali się szacunkiem i sympatią. Z myślą właśnie o hodowcach, przewodniczył komisji Księgi stadnej „Polski koń szlachetny półkrwi” pracując nad opracowaniem programu hodowlanego, a także był członkiem komisji Księgi stadnej „Koniki polskie” przy Polskim Związku Hodowców Koni. Wspierał czynnie Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków w Polsce. Przewodniczył Lubelskiemu Kołu Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego. Posiadał uprawnienia instruktora sędziego i jeździectwa, nadane przez Polski Związek Jeździecki.

W ostatnich latach dużo pisał, ciesząc się równocześnie sukcesami dzieci i wnucząt. Panie Profesorze, na Pana nekrologu Rodzina zamieściła cytata „Ludzie żyją tak długo, jak inni pielęgnują pamięć o nich”. Będzie Pan zatem żył wiecznie. I jeszcze musi być po kawaleryjsku dla koniarza rozmówanego w polskiej kawalerii: „Śpij kolego w ciemnym grobie, niech się Polska przyśni tobie”.

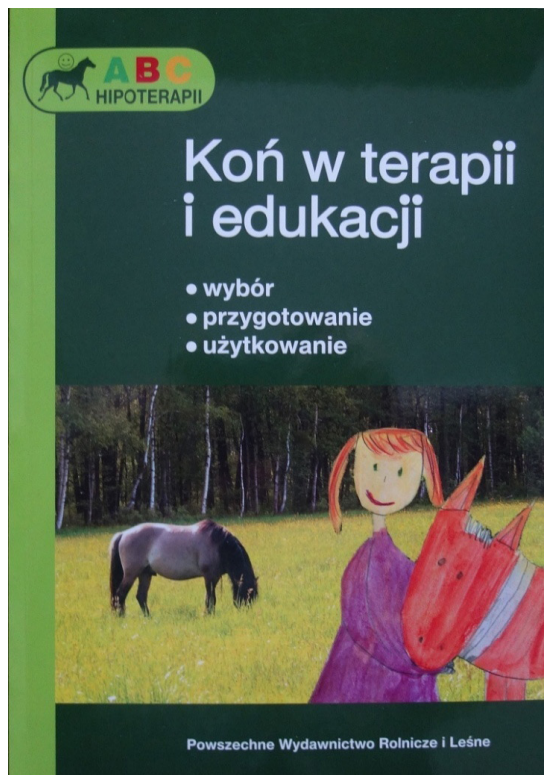
Mgr inż. Marian Kaproń podczas przejażdżki konnej w Rolniczym Zakładzie Doświadczalnym w Felinie

Dziękujemy za wszystko.

*Prof. dr hab. Iwona Janczarek
Dr hab. Ryszard Kolstrung
Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki,
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
Zdjęcia – Archiwum rodzinne*

Nowe książki

„Koń w terapii i edukacji, wybór, przygotowanie, użytkowanie”
pod redakcją naukową prof. dr hab. Marty Siemieniuch-Tartanus

Książka pt. „Koń w terapii i edukacji, wybór, przygotowanie, użytkowanie”, wydana przez Powszechne Wydawnictwo Rolnicze i Leśne w 2025, jest drugą z serii ABC hipoterapii. W pierwszej książce tej serii omówione zostały aspekty dotyczące pracy hipoterapeutycznej z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi z niepełnosprawnością. W obecnym opracowaniu omówiono rasy koni, które są wybierane do pracy terapeutycznej, ich wychów, utrzymanie, żywienie, zdrowie oraz specjalistyczne przygotowanie i użytkowanie.

Autorami są doświadczeni hipoterapeuci i instruktorzy jazdy konnej, będący jednocześnie lekarzami, zootechnikami, hodowcami oraz specjalistami w pracy z końmi. Książka ma na celu zapoznanie i ułatwienie zrozumienia konia, który jest współ-

uczestnikiem procesu terapeutycznego, i opisanie takiego użytkowania go, aby udział w terapii przynosił wymierne korzyści pacjentom przy jednoczesnym zachowaniu dobrostanu zwierzęcia.

Książka przeznaczona jest dla przyszłych i obecnych hipoterapeutów, studentów kierunków hipologia i jeździectwo, pielęgnacja zwierząt i animaloterapia, behawiorystyka zwierząt, jak również wszystkich osób zainteresowanych poznaniem i zrozumieniem koni oraz świadomą współpracą z nimi.

Informacje zaczerpnięte ze strony: <https://up.lublin.pl/biologia/ukazala-sie-ksiazka-pt-kon-w-terapii-i-edukacji-wybor-przygotowanie-uzytkowanie/>

Kalendarium konferencyjne

Wydarzenie	Data i miejsce
KRAJOWE	
XX Forum Zootechniczno-Weterynaryjne pt. „Zdrowie zwierząt w erze innowacji” https://forum-zoowet.pl/	16-17 kwietnia 2026 r. Poznań
III Sympozjum pt. „Terrarystyka i Herpetologia bez tajemnic” https://fb.me/e/7mRr3J92q	23-24 maja 2026 r. Lublin
II Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa Pies i Kot w Nauce i Praktyce pt. „Kondycja i zdrowie zwierząt towarzyszących w ujęciu holistycznym” https://piesikot.zut.edu.pl/	19 czerwca 2026 r. Szczecin
XC Zjazd Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego	23-25 września 2026 r. Warszawa
MIĘDZYNARODOWE	
4th EAAP Regional Meeting – Mediterranean Region https://regional2026.eaap.org/	20-22 maja 2026 r. Sassari, Włochy
World Congress on Genetics Applied to Livestock Production https://wcgalp.com/	12-17 lipca, 2026 r. Madison, Wisconsin, USA
World's Poultry Congress WPC https://www.wpc2026toronto.com/	13-17 lipca 2026 r. Toronto, Kanada
The 77th EAAP Annual Meeting https://eaap.org/eaap-event/77th-eaap-annual-meeting/	7-11 września 2026 r. Hamburg, Niemcy
VII Polski Kongres Genetyki https://polskikongresgenetyki.pl/	21-24 września 2026 r. Wrocław
Aquaculture Europe 2026 https://www.aquaeas.org/	28 września – 1 października 2026 r. Ljubljana, Słowenia
25th European Symposium on Poultry Nutrition https://wpsa.com/event/25th-european-symposium-on-poultry-nutrition/	21-24 czerwca 2027 r. Bordeaux, Francja

Zachęcamy do kontaktu z Panią prof. dr hab. Bogumiłą Pilarczyk (Bogumila.Pilarczyk@zut.edu.pl) i przesyłanie bieżących informacji dotyczących dyscypliny zootechniki i rybactwo, celem umieszczenia ich w mediach społecznościowych KNZiA PAN.

Strona KNZiA PAN: <https://knz.pan.pl/>

Redakcja: Brygida Ślaska, Anna Wójcik, Paweł Konieczka,
Eugeniusz Grela, Maciej Murawski, Bogumiła Pilarczyk,
Kamila Puppel, Maria Siwek-Gapińska, Tomasz Szwaczkowski,
Zdzisław Zakęś, Grzegorz Żak, Krzysztof Kowal

Kontakt: promocjaZiR@up.lublin.pl

Skład i łamanie – Joanna Płużańska

Projekt okładki – Krzysztof Kowal

*Grafika na okładce została wygenerowana przez sztuczną inteligencję
DALL-E, narzędzie opracowane przez OpenAI*

Sponsor wydawniczy

